

LIETUVIŲ KALBOS ŽURNALAS

Lithuanian National Weekly

LXV M., 27 N. BROOKLYN, N. Y. PENKTADIENIS, 1950 M. LIEPOS (JULY) 7 D. KAINA 10 C.

GENEROLAS MACARTHUR VADOVAUS JT POLICIJOS AKCIJAI KOREJOJE

Bus teisiami šio karo kaltininkai

Tarp daugiau, negu 40 valstybių, kurios, pritarėdamos Jungtinių Tautų atsisaukimui padėti užpultajai Korėjai, pažadėjo savo karišką pagalbą, yra ir Švedija, kuri visą laiką buvo pasiryžusi laikytis neutralumo. Jos ministeris pirmininkas, kalbėdamas per radiją, švedų tautai dėl tokio savo vyriausybės nutarimo, pareiškė, kad komunistų užpuolimas Korėjoje graso pasaulio taikai. Bet ypatingai būdingas yra Indijos žygis prisidėti, nes anksčiau jos premjeras Pandit Nehru Azijos konfliktuose buvo užėmęs grynai neutralumo politiką. Tai naudinga ne tik Amerikai, bet ir sudaro išpūdzio visos Azijos tautos, kurios, kaip ir Indija, kovojo už nepriklausomybę.

Toliau, Australija, N. Zelandija, Pietų Afrika, Graikija, Liuksemburgas, Norvegija ir net Jungtinės Tautos nepriklausanti Italija pažadėjo savo paramą kovose prieš komunistus Korėjoje. Net ir Izraelis prisideda. Bet tuo tarpu Egiptas, po ilgų svarstymų, apsisprendė laikytis neutralumo. O Cankaisėkas, dėl kurio atstovo buvimo Jungtinėse Valstybėse ir buvo ligi šiolie daugiausia nesutikimų, savo atstovui JT pavėdė taip pat pasiūlyti 33,000 vyrų Korėjos kovoms, kad tuo būdu Jungtinių Tautų sekretoriui Trygve Lie būtų aktyviai priminta, jog jis pasilankstino, tautinę Kiniją nurašydamas į negyvųjų tarpą. Britai dar galutinai neapsisprendė, ir šia savaitė debatuos žemumose Rūmuose. Bet manoma, kad prisijungs prie daugumos remti pietinę Korėją.

Korėjos kovoms dabar vadovauja du štabai, kurių vienas yra Washingtono, o kitas antrasis Lake Success. Bet Jungtinės Tautos veda pasitarimus, ketindamos gen. MacArthurą paskirti Jungtinių Tautų policijos akcijos Korėjoje vyriausiu vadu, kas jam duos teisę kovoti po JT vėliava. Šis klausimas iškilo dėl to, kad Jungtinės Tautos ligi šiolie neturėjo galimybės sudaryti savo policiją ir yra priklausomos tų jėgų, kurios joms JT valstybių yra duodamos.

Siuo tarpu Korėjoje vykstantiose kovose jau dalyvauja JAV aviacija ir laivynas, laukiama įsijungiant ir sausumos kariuomenės, kuri tenai transportuojama prezidento Trumano įsakymu. Taipgi Prezidentas įsakė bombarduoti šiaurinės Korėjos miestus. Ligi šiolie ateliantis žinios iš čionykščio fronto visą laiką rodė šiaurinės Korėjos kariuomenės pranašumą pietiečių atžvilgiu.

Daugelis statė klausimą, kodėl taip yra. Pasirodo, kaip mano politiniai stebėtojai, kad tuo tarpu, kai amerikiečiai Pietų Korėjoje korėjietiškas renge, turėdami galioje tik pasienio incidentus ir vidaus neramumus, sovietai savo zonoje korėjietiškas mankštino moderniam karui.

O dabar Sovietų Sąjunga stengiasi sudaryti išpūdi, kad ji nesikišanti į Korėjos reikalus. Ji savo notoje, atsakydama amerikiečiams, pasakė, kad ji laiko, jog kilmasis ir Korėjos vidaus reikalus yra neleistinas, ir kaltina pietinės Korėjos kariuomenės pradėjus isiveržimą į šiaurės Korėją.

Tą pat, kaip pagrindinę temą, kartojta ir visi jų laikraščiai, pradėdant Maskva, Berlynu ir baigiant Bukareštu, nors Kinijos komunistų kariuomenė jau gavo įsakymus per 40 dienų pasirengti žygiui paremti Korėjos komunistus.

Jungtinės Tautos ketina kuo greičiausiai užbaigti karo veiksmus Korėjoje, bet tuo tarpu dar niekas negali žinoti, kada visa tai gali tenai pasibaigti. Prezidentas Trumanas paskelbė, kad karui pasibaigus tarp tautinis teismas turės teisę ir pasmerkti visus tuos, kurie Korėjoje išprovokavo karą. Bus kaltinamos ne tik vyriausybės, bet ir pavieniai asmenys ir tie, kurie buvo prisidėję ginklų tiekimui ar kitkuo.

800 TRANSPORTŲ SU LIETUVIAIS Į SIBIRĄ

New Yorke išėinąs vokiečių kalba dienraštis "N. Y. Staatszeitung und Herald" pranešė, kad žinios iš Rygos, perėita žiemą iš Lietuvos į Sibirą išėjo apie 800 transportų su lietuviais. I jų vieta atkelta ir jų žemėje škurdinta Azijos tautų gyventojai.

Esą, iš Latvijos pranešama apie pagyvėjusius partizanų veiksmus. Neseniai buvus užpulta viena sovietų policijos stotis. Pabaltiečių partizanai iššaudė sovietus ir sudegino jų būstinės patalpas. Lietuvių, latvių ir estų partizanai, bendrai veikdami, pradėjo atkanklią akciją prieš sovietų kariuomenės transportus, kurie vyksta Pskovo kryptimi. Partizanai, kaip tame laikraštyje sakoma, yra gerai ginkluoti. Jų žinioje yra daug ginklų ir amunicijos, kuri jiems pateko į rankas, vokiečiams kapituliuojus Kurlandijoje.

Amerikos gyventojų parama užsieniams

JAV valstybės departamentas neseniai pranešė, kad per pereinuosius metus JAV gyventojai savanoriškai suaukojo 126,048,000 dolerių padėti Europos ir kitų kraštų gyventojams. Ši didžiulė suma suaukota per 50 Amerikoje veikiančių labdaros draugijų, ir nieko bendra neturi su tuo, kas Europos ir kitiems kraštams yra skiriama JAV valdžios.

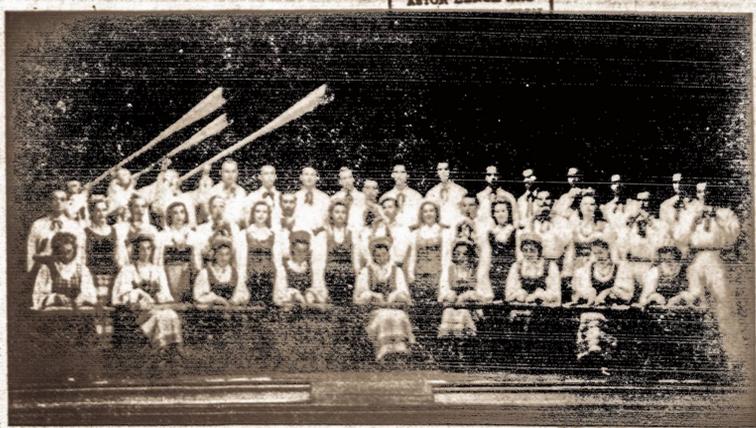
Iš tos suaukotosios sumos pinigais iš JAV yra išsiųsta 78,177,155 dol., o likusieji 47,870,945 dol. išsiųsti JAV užpirktomis įvairiomis prekėmis. Daugiausia pasiūsta maisto, drabužių ir įvairių reikmenų medicinos įstaigoms ir mokykloms.

Nuo liepos 1 d., kaip praneša JAV multinių centras, į Europą, tat ir į Vokietiją, galima laisvai siuntiniuose siųsti cigaretes ir kitus tabako gaminius.

Tas pats laikraštis deda pranešimą iš Lenkijos, informuodamas, kad Karo metuose išsikūrus didelis partizanų judėjimo centras. Gerai ginkluoti partizanai pūdinėja sovietinės įstaigas ir pakartotinai naikina sovietinius ūkius.

Reikalauja pašalinti nelegaliai atvykusius

Atstovų Rūmų narys Dondero (R. Mich.) Washingtono pareikalavo sudaryti specialų komitetą, kuris iširtų padėti ir paruoštų įstatymo projektą sulaukyti nelegaliai užsieniečių atvykimą į JAV. Jis sako, kad šiuo metu Jungtinėse Amerikos Valstybėse esama apie 4 — 5 milijonus nelegaliai atvykusiųjų užsieniečių. Vien Detroito srityje tokių esama apie 125,000. Visi jie sudarą pavojų karo atveju.

M. K. Ciurlionio vardo meno ansamblis, kuris Alfonso Mikuškio vadovaujamas, prieš vienerius metus atvykęs iš tremties, Vokietijos, atsikūrė Clevelande, Ohio. Su savo dainomis, kankilų muzika ir tautiniais šokiais jis rugsėjo mėn. 30 d. koncertuos Philadelphiaos Academy of Music salėje, o spalio mėn. 1 d. — New Yorko Carnegie Hall.

VLIKO DELEGACIJA LANKESI ROMOJE

Šventųjų Metų proga Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir Vykdamosios Tarybos delegacija, sudaryta iš pirmirinko mons. M. Krupavičiaus, Vykdamosios Tarybos Užsienio Reikalų Tarnybos Valdytojo prof. J. Brazaičio ir VLIKO politinės komisijos pirmirinko V. Sidzikausko, lankėsi Romoje birželio 1 — 16 dienomis.

Birželio 15 d. delegacija buvo priimta specialioje audienčioje Šv. Tėvo. Jam buvo įteiktas delegacijos raštas, kuriame pareikštas lietuvių tautos dėkingumas Šventajam Sostui, išdėstyta dabartinė padėtis Lietuvoje bei lietuvių padėtis emigracijoje su kai kuriais prašymais Šventajam Sostui. Po jaudinančiai šiltų ir nuoširdžių Pijaus XII žodžių apie Lietuvą ir kitus kenčiančius kaimynus, delegacijos specialiai paprašytas, Šventasis Tėvas suteikė Apaštališkąjį palaiminimą kenčiančiai tėvynei, deportuotiesiems ir koncentracijos stovyklose bei kalėjimuose uždarytiesiems, po visą pasaulį išblaškytiesiems tremtiniams, kovojantiems dėl tėvynės laisvės ir jų artimiesiems bei bendradarbiams.

Dar prieš audienčią pas Šv. Tėvą, delegacija buvo priimta jo artimiausiu bendradarbiu — kongregacijos ypatin-giesiems reikalams sekretorium Tardini ir Šv. Tėvo pavaduotoju Valstybės Sekretariate Montini. Buvo taip pat aplankytas didelis lietuvių tautos bičiulis kardinolas Pizarzo ir lietuvių reikalų skyriaus Vatikane vedėjas mons. Poggi. Visi jie parodė didelio supratimo ir susirūpinimo lietuvių reikalams, o taip pat tikro palankumo delegacijai. Delegacija aplankė ir kitą didelį lietuvių bičiulį ir labai gerai suprantantį Lietuvos reikalus arkivyskupą Samorė, Šventojo Sosto nuncijų Kolumbijoje. Jis zadėjo imti savo globon ten esančius lietuvius.

Vietinių lietuvių rūpestingo paslaugumo dėka atskiriems delegacijos nariams pasisekė užmegzti santykius su italų Chicagoj atidengs Šliūpo paminklą

Dr. Jono Šliūpo Paminkliui Statyti Komitetas informuoja, kad liepos 9 d. 2 val. popiet Chicagoj Lietuvių Tautinėje Kaplnėse bus atidengtas dr. Jono Šliūpo paminklas.

Iškilmėse giedos dainininkas Algirdas Brazis ir dainininkė Estelė Bagdonaitė.

Kalbės Lietuvos konsulas dr. Petras Daužvardis, Amerikos Lietuvių Tarybos išdinininkas Mikas Valdyla ir ALT sekretorius dr. Pijus Grigaitis.

Visi Amerikos lietuvių kviečiami dalyvauti paminklo atidengimo iškilmėse. Atskirų kvietimų komitetas nesuistiinės. Laiskus ir telegramas galima siųsti tokiu adresu: Komitetas dr. Jono Šliūpo Paminkliui Statyti, Lithuanian Auditorium, 3133 South Halsted St., Chicago, Ill.

vadovaujanciosios partijos atsakingais žmonėmis, senatoriais, kurie labai šiltai priėmė lietuvių pageidavimus ir zadėjo duoti jiems eiga savo pasitarimuose. Tie pageidavimai buvo išdėstyti delegacijos rašte Italijos ministeriui pirmirinkui de Gasperi.

Delegacija lankėsi Lietuvos pastuntinybėje prie Šventojo Sosto, kuri talkino delegacijos žygiams. Kelis kartus kalbėjosi su min. Lozoraičiu dėl bendradarbiavimo. Suėjo į artimesnius ryšius su vietinės kolonijos žmonėmis, dalyvavo birželio 14 dienos minėjime. Davė eiga kolonijos lietuvių pastangoms sudaryti Lietuvos Bendruomenės organus. Su atsakingais žmonėmis susitarė dėl būdų lietuviškajai trans-liaicijai tobulinti.

Delegacija pareiškė pasigėrėjimo vietinės lietuvių kolonijos tvirtais ir reikšmingais ryšiais su italų atsakingais sluoksniais ir žmonėmis, žadvėjosi italų tautos energija užlyginti karo padarytas žaizdas, kultūrinio veržimui ir demokratinėmis laisvėmis, pažymėdavo savo dėkingumą italų spaudai, kurioje visada randa atgarsio Lietuvos reikalai ir kuri apie Lietuvą prabilo ir delegacijos atvykimo proga.

IŠ VISO PASAULIO

Gen. Dwight Eisenhower, kalbėdamas Valley Forge tebevykstantioje antroje tarptautinėje skautų stovykloje, dalyvaujant 47,000 jaunimo, atstovaujancio 19-tautų, pareiškė, kad JAV žygis padėti Pietų Korėjai buvo padarytas, norint išvengti antrojo Muncheno.

Austrijos vyriausybė pasiuntė notą sovietams, reikalaujama gražinti 5,000 austrų, kurie šiuo metu dar tebeilkomiki karo nelaisvėje.

Dėl Prancūzijos vyriausybės krizės nutrūkę pasitarimai Schumano plano reikalu jau vėl tebevyksta. Pasiūlyta ši planą išplėsti ir žemės ūkio produktams.

Iš Varšuvos pranešta, kad buvęs Rytprūsių Hitlerio gauditeris ir Ukrainos Reicho komisaras Erich Koch padarysias pranešimus apie "sensacingus D. Britanijos ir Amerikos taikos sutylumus Hitleriui."

Iš Londono pranešama, kad už šnipinėjamą 14 metų kalėjimo nuteistas dr. Fuchs gaus leidimą kalėjime tėti savo mokslinį darbą griežtoje policijos kontrolėje.

Ginkluoti vyrų Havanos isiveržė į teismą ir pasiėmė dokumentus, kuriais buvęs Kubos prezidentas ir keli žymieji politikai buvo kaltinami pasisavine \$174 mil.

Henri Queuille sudarytas prancūzų ministerių kabinetas, socialistams, komunistams ir degaulininkams balsuojant prieš, atsistatydino. Manoma, kad dabar prezidentas premjeru kviesias socialistą.

Aukštasis JAV komisaras Vokietijoje McCloy pareiškė, kad Vakarų Vokietijos vidaus policijos klausimas okupacinių įstaigų vėl bus iš naujo svarstomas. Kaip žinia, prieš 12 dienų patys vokiečiai buvo kreipęsi, prašydami leisti sudaryti policiją iš 25,000 vyrų, motyvuodami, kad Rytų Vokietijoje policija siekianti net 50,000 vyrų.

Iš Europos sugrįžusi E. Rooseveltienė pareiškė, kad JAV akcija Korėjos atžvilgiu visoje Europoje padarėsi gero išpūdzio.

Iš Belgrado informuojama, jog tenai esama duomenų, kad sovietai ketina vėl sustiprinti savo propagandą prieš Jugoslaviją.

D. Britanija netrukus pradeda savo pirmuosius bandymus atominę energiją panaudoti pramonės reikalams.

"TASS" praneša, kad Lenkija su sovietais pasirašė naują prekybos sutartį pasikeisti įvairiomis prekėmis. Lygiagrečiai kalbama ir apie naujus kreditus, kuriuos Lenkija gaus užpirkti pramonės mašinoms Sovietų Sąjungoje.

Ryšium su Korėjos įvykiais, visi laivai, kurie plaukia Suezu kanalu, prieš 48 valandas turi pranešti savo atvykimą kanalo laivyno biurui.

Prezidento Trumano pasiražytasis karo tarnybos įstatymas galios iki 1951 m. liepos 1 d. ir jis suteikia jam įgaliojimus kiekvienu momentu pašaukti tarnybon vyrus nuo 19 iki 26 metų amžiaus.

DABARTINĖS LIETUVIŲ NUOTAIKOS VOKIETIJOJE

Šį laišką rašau jau po to, kai per radiją sužinojome apie sovietinės šiaurės Korėjos isiveržimą į Pietų Korėją. Bandyčiau pagauti nuotaiikas ir mūsų lietuvių tremtinių, esančių dar dabar Vokietijoje, ir vokiečių, ir kitų tautų žmonių. Juk ta žinia, lyg repeticija tuo dienos, kada karas įsiliepsnos arčiau mūsų, ir kada, gal būt, nebūtų jau nė laiko, nė galimybės tokioms nuotaiikoms gaudyti ir joms aprašyti.

Stebėjau, kaip, palyginti, ramiai, gyventojai tas naujienas priėmė. "Ar jau žina, kad Tol. Rytuose karas prasidėjo?" — taria vienas kitam. Tačiau kaip tik sekmadienį, birželio 25 d., Berlyne vyko Vokietijos futbolo pirmenybės, kuriomis plačios masės itin domėjosi, tai žinia apie karo pradžia kažkaip liko daugelio lyg nepastebėta. Tik, kai jau sekandios radijo transliacijoje plačiai tuo klausimu buvo pranešta, karas pasidarė susidomėjimo centru.

"Viespatie, ir vėl prasideda..." taria moteris vokiečių, kurios vyras dar negrįžęs iš sovietų vergystės, kurios du sūnūs kare žuvo ir, kurios mažai nameliai priemiestyje karo metu pavirto griuvėsiais. Vietinius gyventojus vokiečius žinia apie karo pradžia veikia apskritai ėmus, slegiančiai, tačiau vokiečių atbėgusių tremtinių masėse toji žinia sukėlė vilčių, kad, "gal būt,

LIETUVIŲ KARO ATVEJU Kitapu su lietuviais ir kitais tremtiniais, liksiais Vo-

(Mūsų bendradarbio oro paštu iš Vokietijos)

bus permainų" (kurių pasėdėje tie atbėgėliai tikisi vėl galėsią grįžti į savo buvusias gyvenamąsias vietas). Tie, kurie karo baisybės yra jau pergyvenę ir maža ko begali nestoti sekandios kare, žinios apie naujo karo pradžia perdaug nesijaudina.

"NUEIK PAS MESININKĄ"

Vienoje švabų šeimoje, ketelą valandų po žinios apie karo paskelbimą Korėjoje, šeiminiškė sūniui taria: "Aloyszai, eik pas mesininką, ir pasakyk, kad mes tuos 20 svarų klausimams taukų imsimė, kuriuos jis vakar pasiūlė". Taip, tai ne viena šeiminiškė, kuri birželio 25 d. ėjo į savo maisto sandėliuką ar rūšį savo išteklių apžiūrėti. Dar pilnos krautuvės visokiausių maisto produktų ir nebrangioms kainomis. Bet kas pasidarytų, jei karo grėsmė būtų kurią dieną rimtesnė! Viskas dingtų, kaip vandenį. Žinoma, tuoj būtų vėl įvestos maisto kortelės, bet — Vakarų Vokietija savęs neišmaitina ir karo atveju vargu ar iš užsienio dar kas būtų atgabenama. Dalis gyventojų iskart pajustų badą. Reikia manyti, kad gera gyventojų dalis vis dėlto yra jau sau šiokių tokių riebalų ir kitokių atsargų susidariusi.

LIETUVIŲ KARO ATVEJU

Kitapu su lietuviais ir kitais tremtiniais, liksiais Vo-

Heilbranno apeliastas kareivines, kur teks gyventi kartu su lenkais ir kitomis tautybėmis. Sunku ir suprasti, dėl ko taip be atodaros siauciama prieš tremtinius.

JEI GALETŲ, VISI ISBEGTU

Jei tremtiniai galetų, jie visi iš Vokietijos išsikraustytų. Beje, emigraciniuose centruose gana didelis judėjimas. Pvz., Ludwigsburge prie Stuttgarto šiuo metu esą apie 4000 emigracijos kandidatų (tarpe jų šimtas kitas ir lietuvius). Nuolat ateina ir nuolat išvyksta trarportalai į visas puses. Tačiau, ar senuojų, ar naujuojų biliumi, visvien tebedaromos įvairiausios klūtyt tremtiniais emigruoti. Ir kartais yra išpūdzio, kad kludoma neteisingai, nepamatuotai kimbant ar tai prie sveikatos, ar prie kokio nors neturimo popiergalio. Emigraciniui centralviens yra pakopa geresnė ateitin, kitiems tai yra tolimesnio nužmoginimo vietovės.

Žinia apie karą Korėjoje emigracine stovyklose sukėlė susijaudinimą. Bepigu tiems, kurių pavardės jau yra sekandios dienomis vykstantčių į Bremeną sąrašuose, tačiau kitiems tūkstančiams dar tenka eiti kryžiaus kelius, kurių vieni veda į laivą, kiti atgal į įgrisus stovyklinį gyvenimą, dar kiti į nemėgiamų vokiečių ūki, o kai kam nelaidimas emigruoti reikė ir patį mirti. Tačiau kol kas dar gyvename.

Pastaruoju laiku lietuviai ir kiti tremtiniai Vokietijoje yra mėtomis iš vienos stovyklos į kitą, ardomos tautybės, net šeimoms, elgiamasi su tremtiniais, lyg su mainikaujamaiais galvijais. Viena didžiausių lietuvių kolonijų Vak. Vokietijoje, Schwaeb. Gmünde prie Stuttgarto, ir toji pastaromis dienomis išparceliuota. Apie 600 lietuvių prievarta nukelti

Amerikos Lietuvių Savaitė

SLA SEIMO "DAINOS" KONCERTAS

KĄ SAKO 20,000 TREMTINĖ, ATVYKUSI Į AMERIKĄ (General Black laivų į New Yorką liepos 1 atplaukė 20,000 lietuvių)

BALTIMORE, MD. SLA seimo proga Lietuvių salėje "Dainos" draugijos rūpestu su rengtas koncertas. Buvo malonu po sunkių ir ligų posėdžių praleisti laiką kitose aplinkybėse ir paklausti muzikos ir dainų.

Koncertas, imant domėn, kad jo dalyviai ne profesionalai, bet tik mėgėjai, pasisekė visai neblogai. Aišku, jo lygi žymiai pakėlė vietinių solistų — mėgėjų dalyvavimas. Iš jų pirmoje vietoje tenka paminėti tenorą Klemeną Andreikų, kuris turi malonaus tēm-bro gražų balsą ir, vietinių muzikų nuomone, eina pažangos keliu. Pirmą sykį jį klausiant, atrodė, kad dainininkui reikėtų atkreipti dėmesį ypatingai ir aukštųjų gaidžių tobulinimui, nes jos yra dar suspaustos ir todėl nevisuomet ryškiai dainininko nutraukiamos. Be to, jam trūksta gilesnio išsijautimo ir muzikalumo interpretavime. Bet, žinant, kad jis dainavimui skiria tik atliekamą laiką nuo darbo, tenka džiaugtis jo pajėgumu ir pasiektais laimėjimais.

Nedidelį lengvą, aiškiai kor-loratorinio pobūdžio, balsėlių turi Florence Petruolytė, kuri tik neseniai pradėjo mokytis, ir sistemingai dirbdama, atrodė, galėtų pasiekti gražių vaisių.

Gana turtingą balso medžiagą turi Jurgis Galkas (baritonas), tačiau, atrodė, jam sunkiau sekėsi tinkamą mokytoją susirasti. Minėtų dainininkų atlikos solo dainos ir duetas sulaukė gražaus publikos pri-tarimo. Taip pat ir klarinetisto Klemenso Praliekos pasirodymas (vienintelis programa dalyvių tremtinių) buvo šilčiau priimtas. Smuikininkė Lelija Grišaitė — Bulotienė turi dramos ir užsimojimo, tačiau veikalo interpretavimas ir niuansavimas yra jai dar svetimas. Atrodė, dainininkams — solistams reikėtų daugiau kreipti dėmesį į laikymąsi scenoje ir suprasti, kad dainininkas čia turi reikš-tiną balsu, dika, mimika, ir rankų gestikuliacija nėra koncertinėje scenoje įprasta ir daro nemalonų įspūdį.

Silpniausiai pasirodė pats choras, susidedęs vos iš 18

dainininkų, daugumoje senų "Dainos" veteranų. Čia vėl skaudžiai pasirodė Amerikos lietuvių jaunimo ištautėjimo reiškinys. Garbė tiems seniems veteranams, prisirišusiems ir pamilusiems lietuvišką dainą. Tačiau meniniu požiūriu toks ansamblio "amžius" negali ne-nukentėti. Choras, dėl darbo stokos, išsina į sceną nepasi-rengęs, kas ypač jaučiama de-tonavimo atžvilgiu ir darnumo trūkume.

Choro dirigentė Bakerskie-nė, atrodė, vertėtų daugiau dėmesio kreipti į intonacijos švarumą, darnumą ir pasirink-ti įdomesni, skoningesni ir daugiau dainininkams priei-namą repertuarą. Reikėtų rinktis lengvas liaudies daini-gas, bet eiti prie atlikimo to-bulinimo.

Gražūs Nado Rastenio žo-džiai dainoje "O naktis tyli", bet muzika (Bakerskienė) pi-gi, nieko klausytojui nesakan-ti. Nustatėbėjimo sukėlė du-etas, atliktas senų choro dai-nininkų M. Jurksaitės ir El. Marčlandienės.

Bendras koncerto įspūdis neblogas, ir reikia džiaugtis, kad senieji meno mėgėjai dir-ba ir mėgsta pasirodyti. Ir, rengiant eilinį koncertą, rei-kėtų tik sveikinti malonius dalyvius.

Bet, sveičiui į namus atėjus, paprastai šeimnininkas deda ant stalo skaniausius pyragus ir vaišina geresniais. Tai ir su-keičia nustatėbėjimo, kodėl sveičiui negailama buvo pavai-sinti atlikimo meninio ly-gio koncertu, subūrus tam vie-tiniais ir kviesiems profesiona-lus? Šiame pakraštyje gyvena ir mūsų operos solistai ir vie-toje yra gerai žinoma pianistė profesionalė Galina Leonienė, vienas žymesniųjų —Lietuvos dramos teatro aktorius Juozas Palubinskas ir kt.

Be to, vietos tremtinių cho-ras, susidedęs iš jaunimo (apie 40 dainininkų), dirigento Bro-niaus Jonušo vadovaujamas, yra, nepalyginti, pajėgesnis, negu "Dainos" choro liūdni likučiai. Visa rodo, kad čia nulemia daugiau tam tikras politikavimas, noras "senųjų" pasirodyti ir atsiskirti nuo at-eivių visose srityse.

Reikėtų žiūrėti daugiau me-ninio lygio, o ne politikos ir džiaugtis, kad iš mūsų padan-ges atvyko tiek menininkų profesionalų, kurie daro gar-bę lietuviams ir kuriais mes galime pasirodyti ir svetimie-siems. Gal gi ateityje bus pri-etta sveikesnės galvosenos ir bendrų reikalų nenustels smulkūs vietiniai politikų as-meniškumai?

K. Šileikis

WALTER'S CAFE
W. Medveckas, Sav.
Degtinė, alus ir vynas
1124 W. Pratt St.
Baltimore, Md.

Garden Hotel Cafe
A. ZINZELETA, Sav.
Gerai gėrimai ir užkandžiai
švarūs kambariai
612 E. Lombard St.
BALTIMORE 2, Md.
LEXington 8229

SIMAS GURINSKAS
Restoranas ir Baras
210 E. Eutow St.
Baltimore, Md.
Tel. PLaza 6313

Juozapaitis Cafe
Restoranas ir Baras
18 S. Fremont St.
Baltimore, Md.

C. WILLIAM KACHAUSKAS
Laidotuvių Direktorius
637 Washington Boulevard
Baltimore, Md.
Telefonai:
LEXington 5714
MUlbery 8617

Kai šryt laivas ties kranti-ne nuleido inkarą, lietuvių keleiviai buvo labai sujudę, nes įbėgęs policininkas sušuo-ko:

"Stasys Orantas, skubiai pas laivo policijos vadą!"

O Stasui Orantui, kuris čia atvyko su žmona ir dviem ma-žom dukrelėm, net amž už-ėmė. Žmona išbalo, o dukre-lės susgūžė prie tėvelių, apsi-kabindamos jo kelius.

— Tai tau, galvojau, kad jau baigta su Amerika, — sa-ko Stasys Orantas, — bet jis dabar jau džiaugiasi, o baimė, kuri jį buvo užgulusi, jau seniai pakeitė džiaugsmas.

— Galvojau, kam gi mane gali kviesti pas policijos va-dą. Nebent kas mane įskundė, tai nė į krantą neišeis, vėl rei-kės tampytis po emigracines įstaigas. Bet policijos vadas pranešė, kad mano dukrelė Jūratė yra 20,000-oji Lietuvė, atvykusi Amerikon pagal DP įstatymą. Jis pasakė, kad su mumis čia nori pasimatyti BALFO atstovai ir fotografai.

LELĖ DOVANŲ

Stasys Orantas su žmona pasakoja savo pergyvenimus, o čia fotografai tik žybioja, jiems neduoda ramumo. Trau-kia iš visų pusių. O pasitikti atėjo nemažas būrys. Čia vaikšto BALFO pirmininko pa-reigas einąs Boley, čia gen. J. Cernius, čia gen. konsulas Budrys, čia mudvi su V. Tys-liaiviene iš "Vienybės", čia ir nuolatiniai lietuvių "NCWC" talkininkai J. B. Laučka, O. Valaitienė, B. Darlys ir M. Sa-matauskienė. BALFO tarnaut. Radzevičiūtė atneša didžiulę dėžę, kurioje, pasirodo, dova-na 20,000-tajai "dypukei". Čia dar prisideda kap. V. Laba-nauskas, na, ir abgėga E. De-venienė, kuri nė nepasiveiki-nusi, jau stovi prieš objekty-va.

Jūratė Orantaitė įteikiama graži lėlė. Prisiminimui, kad ji buvo dypukė sukaktuvinin-kė. Fotografai nutraukia ją su lėle. O ji nekiek ir tedi-desmė už tą lėlę, kuri tokia graži ir su tikrais plaukais, kaip sako Jūratė.

KĄ SAKO JURATĖ?

Jūratė saule įdegsi, links-mutė, lėlę spaudžia prie krū-tinės ir šypsoi. Reikia būti-nai pasilenkti, kad galėtumė išgirsti, ką ji sako, ta 20,000-toji tremtinė.

O ji nedaug tekalba, mažytė išvargo, dešimt dienų plauk-dama laivu.

— Kai važiuavau traukiniu į laivą, tai labai bijojau, labai bijojau laivo, kad nenuskęstų, bet laive visai nebijojau, — plepa ji, viena ranka laikyda-mosi lėlės, o kita taisydamosi kepuraitė. — O kad buvo bio-ga, kad negerai, net nežino-jau, kas bus. Tada man davė tokių tablečių, tai išgėriau ir jau buvo gerai, — sako ji to-liau ir vis spaudžia lėlę prie savęs. Šalia, žiūriu, jos sesu-tė, už ją vieneriais metais ji jaunesnė, paraudonavusiomis akutėmis.

Pasirodo, būta nemažo verksmo, kai Jūratė gavo lė-lę, o Vidutė — ne. Vidutė nie-ko nesakė, tik savo saule nu-degusiomis rankutėmis trynė akutes, o iš ten veržėsi ašarė-

DIAMOND CAFE
V. B. Santeckas ir
V. Bukauskas, sav.
Alė, degtinė, vynas
305 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
SO 8-9094

IDEAL PHARMACY
"The Friendly Drug Store"
V. G. Skrinis,
B. S., Reg. Pharm.
Visais sveikatos reikalais
kreiptis į lietuvišką vaisti-nę asmeniškai arba laiškais.
29 Kelly Square,
Worcester, Mass.
Tel. 3-4840.

lės. Tik jau vėliau nurimo, kai Boley paėmė ją ant rankų ir žadėjo jai kitą dar gražesnę nupirkti.

— Ar tu žinai, Jūrate, kodėl tau davė lėlę tie ponai, o tavo sesutei ir kitoms mergaitėms — ne?

— Todėl, kad aš atvažiuavau į Ameriką, — kerta ji skubiai.

— Bet kiti juk irgi atvyko į Ameriką, — sako.

— Ne, aš žinojau, man ma-mytė sakė, bet aš jau pamir-šau, — sako švelniu balsėliu ir žaidžia su lėle, jos suknelę vartydama. Tuo tarpu prieina fotografas ir prašo, kad ji sa-vo lėle "apvilktų", nes jis ją nori nufotografuoti kartu su lėle. Mirktelį fotografo lempu-tė. Jūratė prisimerkia ir vėl sako:

— Bet mes turime dar lė-lių supakuota. Mamytė jas su-dėjo į dėžes. Kai išpakuosime, tai bus daug lėlių — ir iš-i-deda pirštuką į burną.

JIE VYKSTA Į CLEVELANDĄ

Tuo tarpu ir Stasys Oran-tas baigia rašioti dėžes, nes muitininkas jau uždėjo ant-spaudus. Darbininkai sudeba ir ratus sunkiųjų bagažų ir pe-r-einame kontrolinius vartus. Čia dabar turime daugiau lai-ko pasikalbėti.

Stasys Orantas vyksta į Cle-velandą. Jo dėžių nugaros už-rašinėtos: 9604 Edmund Ave., Cleveland 6, Ohio. Jį išrašė Antanas Tamulionis, kybartie-tis, kuris, patė čia dar metų neišbuvęs. Orantų šeima iš Lietuvos išbėgo 1944 m. lie-pos mėn. tiesiai į Vieną. Tenai jiems gimė Jūratė, o vė-liau, Augsburgbe gyvenant, ir Vidutė.

Čia pat besikalbant ateina kun. J. Čekavičius, kuris Augsburge krikštijo jų Vidutę. Vi-si širdingai pasisveikina, kaip seni pažįstami. Orantas ir man sako, kad aš jam baisiai ma-

Lietuviškas kryžius birželio 15 atminti

WATERBURY, CONN. Biržėlio 17 d. vakarų mokyklos dar-želyje pašventintas lietuviško stiliaus kryžius, kurį savo lė-šomis ir darbu pastatė Juozas Ambrozaitis. Šventinimo ape-igais atliko kun. J. J. Valan-tiejus.

Vėliau, parap. svetainėje kalbėjo kun. J. J. Valantiejus, prof. V. Biržiška, B. Dū-da, V. Kuzmickas, T. Matas ir J. Valaitis. Dainų programą atliko sutartiniai parap. miš-rin ir vyrų chorai, vadovaujami muziko A. J. Aleksio.

Po kalbų buvo priimta ati-tinkamos rezolucijos, kurios pasiūstos Washingtonan val-džios ir Jungtinių Tautų pa-reigūnams.

Lietuvos laisvės reikalams aukojo: V. Šmulskėčių šeima \$25, J. Taruška ir šeima \$12. Po \$10: Tamas ir Alda Ma-tai, J. ir S. Bajorinai. Po \$8: A. ir O. ir A. Saulaičiai, J. Valaitis su šeima ir A. Pesus su šeima. Po \$7: A. Matonis ir V. Varneckas. Po \$5: P. Motiečius, Valterių šeima, A. J. Aleksis, V. Kuzmickas, P. Jokubauskas, J. Palulis, P. Va-lantiejus, dr. V. Jasaitis, V. Valulis, J. Eglajis, H. ir V. Liaukai, A. Malakauskas, E. Vaitkus ir dr. M. J. Colney. \$4. Ambrozaičių šeima \$2. Ki-ti aukojo mažiau. Viso labo su įžanga gauta per \$200. Vi-siems aukotojams Waterburio Lietuvių Tarybos vadovy-bė dėkoja.

BUS SMAGUS POBŪVIS

— Sekmadienį, liepos 9 d. 2 val. popiet įvyks Waterburio Lietuvių Tarybos linksmas piknikas Linden Parke, Union City, Naugatuck, Conn. Čia bus galima prie gerą orkestro smagiai pasilinksminyti, dainų pasiklausyti, skanių valgių ir gėrimų paragauti, su artimais draugais gražiai laiką praleisti ir savo atsilankymu Lie-tuvos išlaisvinimo reikalams paremti.

tyta. Aš sakau: Ir man jūs taip pat. Na, ir prisimename. Juk lygiai prieš 6 metus, prieš bėgdami iš Lietuvos, buvome susitikę Kybartuose. Dar sykį prisimename tas sunkias die-nas, kada gyvenome pastie-nyje. Kas gi galėjo tasyk pa-galvoti, kad po šešerių metų susitiksimė New Yorko uoste, ir kad jo dukrelė, kurios jis tada dar neturėjo, bus 20,000 lietuvių, atplaukusi į Ameriką pagal tremtinių įstatymą. Į-duodu sveikinimų Tamulio-niams, su kuriais kartu perėjo-me sieną į Vokietiją ir pas-kurį jis dabar važiuoja, ir at-sisveikiname, nes Ona Valai-tienė man su kap. Vyta. Laba-nausku dar žada aprodyti vi-sas stotis, kurias naujai atvy-kusieji turi pereiti, ligi išsina iš uosto.

— Kan. Zakarausko laukiu, jis šiandien turi būti, — sako jis, kai jį susirūpinusi klau-siame. Pasirodo, kap. V. Laba-nauskas ir O. Valaitienė yra kartu viename gimnazijos sue-le su kan. Zakarausku sėdėje, taigi einame arčiau, norėdami susitikti.

— Bet jis dar neišlėpęs iš lai-vo. Sumetame porą žodžių, belaukdami, o kun. J. Čekavi-čius, klausiamas, mums sako, kad jau 290 jo dypukų atvykė.

— Bet, žinote, turiu laimę. Maniškaiai taip gerai išikūrė, kaip niekas. Tik vieną nesė-kmę anašart turėjau, nes vienai reikėjo tūkstančio dol. už-štato, bet ir tai sutvarkiau, mano sesuo uždėjo! — sako jis, kai grįždami, vaikščiojame taku.

JAU 290 "ISRAŠĖ"

Susitinkame dar sykį kun. J. Čekavičių. Jis sukalliojasi paliai Z raide, bet neranda, ko nori.

— Kan. Zakarausko laukiu, jis šiandien turi būti, — sako jis, kai jį susirūpinusi klau-siame. Pasirodo, kap. V. Laba-nauskas ir O. Valaitienė yra kartu viename gimnazijos sue-le su kan. Zakarausku sėdėje, taigi einame arčiau, norėdami susitikti.

— Bet jis dar neišlėpęs iš lai-vo. Sumetame porą žodžių, belaukdami, o kun. J. Čekavi-čius, klausiamas, mums sako, kad jau 290 jo dypukų atvykė.

— Bet, žinote, turiu laimę. Maniškaiai taip gerai išikūrė, kaip niekas. Tik vieną nesė-kmę anašart turėjau, nes vienai reikėjo tūkstančio dol. už-štato, bet ir tai sutvarkiau, mano sesuo uždėjo! — sako jis, kai grįždami, vaikščiojame taku.

ŽIURĖKITE, VINČA!

Kai didesniai žmonių bū-riai susikūnė prie tako, šiek tiek stabterėjome, laukdami savo eilės praėti, kap. Laba-nauskas staiga sušuko:

— Nagi, žiūrėkite, Vinča! Visi sužiūrėme: Tikrai Vin-ča! Iš kur, kaip teiraujamės ji.

— Taigi, šiandien atplau-kiu iš Miuncheno. A, seniai mačiau jus! Prisimenu Brook-lyną! Kaip gyvena Ginkus, Sagsys, Sėgauskas ir kiti. Svei-kinkite juos! Dabar vykstu į Detroitą, — išgirstame iš jo.

Žinome, kad Vokietijoje nuo 1945 m. jis visą laiką rungė-si, nurisdamas daugelį jam po-kojų pasimaišiusių. Kur gi ne-nurungęs. Aukštas, stambus ir stiprus. — Eisiu į ringą, — sako jis, spausdamas ranką, kai atsiveikiname.

S. Narkėliūnaitė

A. PAKENAS AND SONS
SIUVYKLA IR VALYKLA

Mes siuvame, taisome ir va-lome drabužius pačiomis moderniausiomis mašinomis ir priemonėmis.

Mūsų gamybos ir medži-gos kokybė, palyginti, yra geresnė, negu kitur.

Darbas atliekamas sąži-ningai ir greitai

UŽSAKYMUS PRIIMAME IR IS KITUR

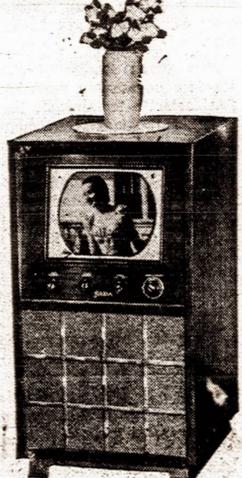
Dirbtuvė
138 E. MAIN ST.
AMSTERDAM, N. Y.
Tel. 1321

110 BROOKSIDE AVE
Tel. 5083

"Pioneers in Radio and Electronics Since 1920"

FADA

Television

12½ In. . . . 91 Sq. In.
GLARE-FREE grey-face filter glass screen. Better viewing, tilt-back angle front panel. Built-in "FADE-SCOPE" Antenna... beautiful mahogany veneer DeLuxe custom-built cabinet console . . . featuring AC Automatic Gain Control circuit. Sensational performer in all areas.

\$239.95
VERNON RADIO and TELEVISION
PARDUODAMA IR TAI SOMA
JUOZAS BUČINSKAS, Sav.
64 Vernon Street, Worcester, Mass.
Tel. 6-1759.

UNION BRONZE FOUNDRY
High Grade Bronze Castings
STANLEY SKIKAS
SAVININKAS
(Pėda nuo Union Avenue)
BRIDGEPORT, CONNECTICUT
Tel.: 3-4696 Namų tel.: 4-6611

WHITE HALL HOTEL
PETER ČESNULIS, savininkas
2 barai, restoranas, salės parengimams
NEW TOWN, PA. Tel. 9981

FRANK T. ROHM
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Liūdesio valandą sąžiningai patarnauja.
434 STRATFORD AVE., BRIDGEPORT, CONN.
Tel.: 4-8498

NEW BRITAIN, CONN.

Quality Market
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 Park Street

Hartford Ave. Restaurant
ANDRIUS SVIRINAS, Sav.
36 Hartford Avenue

A. PETRAUSKAS
Restoranas ir viešbutis
Išvairūs gėrimai, geras maistas, puikūs kambariai
92 CHURCH STREET,

Paul's Restaurant
Paul Višniauskas, Sav.
pirmos rūšies maistas
Išvairiausi gėrimai,
31 Spring Street

JOHN B. VARKEL
PACKAGE STORE
Degtinė, vynas ir alus
411 Stanley Street
Tel.: 9-8218

CASINO GARDEN RESTORANAS
William ir Mary Lang, Sav.
AMERIKONISKI IR LIETUVISKI VALGIAI
SALE PRAMOGOS IR PARKAS VASARAI
Sokiai penktadieniais ir šeštadieniais, grojant pirmos rūšies orkestru.
128 NORTH ELM ST., WATERBURY, CONN.
Tel.: 4-9920

LIETUVIAI PASAULYJE

Adv. Vladas Požela, kurio iniciatyva įvyko Australijos tėsinių susirinkimas, išrinktas Liet. Tėis. D-jos Australijos skyriaus valdybos pirmininku.

Puigis Andriusis, E. Rūksteilenė, Matukas ir Melbourne Tautinių Šokių Grupė dalyvavo Liet. Kult. Fondo Melbourne skyriaus suruoštamame meno vakare.

Vilnietis poetas Kostas Cincikas — lietuvis, neseniai išleidęs savo eilėraščių knygą "Velniai Rojuje". Brazilijoje atidarė vaistinė.

Architektas Mošanskis, prieš 2 metus nuvykęs į Braziliją, jau dabar dirba savo srityje prie fabriko statybos Rio ir Sao Paulo miestuose.

Leonas Baltrūnas yra pakeičtas treneriu paruošti Australijoje Viktorijos rinktinę žaidikus netrukus įvyksiančioms Australijos krepšinio pirmenybėms.

"Lietuvis", vienintelis tremtyje Vokietijoje ejęs savaitraštis, birželio pabaigoje sustojo. Liepos 1 d. pradeda eiti "Tremtis", taip pat savaitraštis, kuri redaguos Simas Miglinas.

V. Sidzikauskas, buv. Vykdomosios Tarybos pirmininkas, liepos 3 d. išplaukia į JAV.

Toronto lietuviai mokytojai ruošiasi išgyti mokytojų cenzą Kanados mokykloms. Yra gautas tuo reikalu švietimo įstatų pritarimas.

K. Lukošius Paryžiuje Chartrės žemės ūkio parodoje už pavyzdinę traktoriaus valdymo vaigo diplomą ir pinigine premija 5000 frankų.

J. Karvelis, prel. Penkauskas, C. Liutikas ir J. Rutkauskas sudarė Vyriausią Lietuvos Tarybą Austrijoje.

Dail. Telesforo Valiaus rūpestiu, Lietuvos Dailės Instituto Toronte liepos 4 d. atidaro P. Augtaus, V. Petravičiaus, V. Rato ir T. Valiaus moderniosios grafikos kūrinių paroda.

J. Verikailio Toronte suorganizuotas ir vedamas oktetas šiemet mini savo dvejų metų veiklos sukaktį. Oktetas repertuaru turi apie 40 dainų.

D. Brižanijos Lietuvos Sąjunga pradėjo lietuvių surašymą D. Britanijoje. Tuo norima pataikinti Lietuvos Gen. Konsului New York'e surinkti žinias apie pasaulio lietuvius.

Lietuviai su savo tautinių šokių grupe dalyvavo Manchesteryje, D. Britanijoje, vykusiame Vidurio — Rytų Europos šokių pobūvyje. Rude mėn bus ruošiamas panašus susipažinimas su angliu visuomene.

D. Britanijos lietuvių maloninukų ekskursija į Romą išvyksta rugpjūčio 7 d. Ketinama tenai užtrukti ligi rugpjūčio 20 d.

Lietuvių Šalpos Draugija, Valdybos nutarimu, ruošiasi įsijungti į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

Romas Veselaukas ir P. Kurkauskas, Lietuvos Dailės Instituto Vokietijoje auklėtiniai, gavę stipendijas studijuoti Paryžiuje, iš ten po 6 mėnesių sugrįžo į Vokietiją ir emigravo į JAV. Paryžiuje šiuo metu tebekuria dail. A. Gaidikas ir Vyt. Kasulius.

'GAL PERKŪNAS JUS Į ČIA ATBLOŠKĖ!'

Kaip gyvena lietuviai Brazilijos džiunglėse

Trys Amerikos inžinieriai: Thomas Lew Cook, Bill Brehard ir Charles Hammond, du Brazilijos valdininkai Paulo P. Silva ir Gerardo Roumano ir aš, per 52 dienas sukorėm 13-129 kilometrus, aplankydami 11 Brazilijos šiaurės valstybių.

Kaip technikai, ieškojome geresnės žemės dėl kokių būkų ir karnauda sintetinio žibalo, alkitrano ir kt. Pirapora miestelyje, Minas Geraes, jau įrengta stotis — fabrikas. Tik 1.045 km. nuo Rio de Janeiro.

Šioje idomoje mokslinėje keltoneje sutikome šiuos lietuvius:

Zosė Kavaliauskaitė, atvežta iš Zemaitijos 8 metų amžiaus. Jau 23 metai gyvena Brazilijoje. Mirė motina, o 1943 m. mirė ir tėvas, buvęs Baitana do S. Francisco laivų firmos buhalteris. Ji ištekėjo už stambaus dvarininko. Augina 9 metų dukrą ir 7 m. sūnų. Tikrai graži lietuviška brazilietė.

Iš Pirapora laiveliu keliauome San Francisco upe, džiunglių gilumom. Pirmas sustojimas buvo Paracatu, Brasil Land Cattle dvare. Čia turėjau malonumo susipažinti su dusetiškiu Stasiu Uzickiu, 17 metų gyvenančiu Brazilijoje ir 10 metų daugiau nieko kito neveikiančiu, kaip tik onu (brazilišku tigrų) medžiokle besiverdiančiu. Čia labai daug onų ir jos plaua veršukus. Ši vieta už 1.564 km. nuo sostinės.

Pasiekėme Xigū miestelį, Bajijos valstybėje. Aplankėme kroslo kasyklas. Vėl turėjau malonumo susipažinti su ten dirbančiais tautiečiais Jonu Sadausku ir Juozu Kavaliausku. Tie vyrai laukia karo, nes karo metu uždirbdavo iki 500 krucerių per dieną, o dabar tik po 60 kr. Paklausaui, ar gali už tiek pragyventi, tai atsakė, kad pigiai degtinei užtenka.

Už Remanso prie Piauhų pasiekėme ametišto kasyklas, kuriose dirba 18 vyrų: 5 brazilai ir 13 svetimtacių, kurių tarpe sutikau vilkaviškietį Povilą Zadeikį. Ametistą jie krauna į dėzes, nes kalnos nukrite. Dabar turi 75.000 krucerių vertės, bet karo metu tai siekė tris kart daugiau.

Pasiekęs Sao Raymundo Nunato miestelį, gatvėje su inž. Cook paklausėm kabokla, kur yra restoranas. Jis mus

nuvedė pas "patrao" (seimininką). Su inž. Cook kalbėjau angliškai. Seimininkas taipgi angliškai. Paprašėme alaus, dešros ir duonos. Kada paaiškėjo, kad "patrao" yra Albitinas Zuklis, aš jį pakalbinau lietuviškai. Jam net stiklinė iš rankos iškrito ir nustebes tarė: Gal perkūnas jus į čia atbloškė... Jau 14 metų kaip čia gyvenu ir pirmą lietuvių sutinku. Esu iš Lukstynių kaimo, Obelių valsčiaus, tikras rokiškėnas. Na, toliau patys skaitytojai galite išsivaizdinti, kad be gero pasivašininimo nepasėta.

Darbas darbu, o poilsis poilsu. Pro Sao Luiz patekome į Belem do Para miestelį. Naktį vandrovijoje po Night Clubs. Pasiūkau taxi. Soferis puikiai kalba angliškai. Paklausaui, kokios jis tautos. Pats nežinau, jis man atsako: Turiu 5 pasus. Mat, iš Lietuvos vykau Paryžium. Paskui soferiavau Londone. Vėliau tą patį darbą dirbau Boilvijus sostinėje, La Paz, o dabar turiu ramiausia gyvenimą šiame gražiame Brazilijos miestelyje Belem. Aš neišsiliaukiau ir prabilau lietuviškai:

— Gal veinias tave į čia atnešė...

— O jūs, "angliai", ar jau Dievo iš dangaus atsiųsti, — jis linksmai tarė gražia lietuvių kalba.

Kada paklausaui, kaip jo vardas, jis noriai prino:

— Jonas Triukas iš Ukmergės. Mes buvome trys broliai. Antanas, Lietuvos Nepriklausomybės kovų savanoris. Kovojė prieš lenkus ir prieš bolševikus ir iš kovos lauko negrįžo. O brolis Kostas, greičiausia, bus kacapu nužudytas, nes jokios žinios negaunu iš namų. Gi aš, kaip matote.

Nei nepastebėjome, kad jau dienelė išaušo. Jo pažįstamas, Vincas Kiviška, Madeikių kaimo, Joniškio valsčiaus, netoliese turi bitių ir vištų ūkį.

Iš Belem iktuvu pasiekėme

Perolina, Pernambuco val. Ten per San Francisco upę statomas 948 metrų ilgio tiltas, kuris sujungs dvi valstybes, tarpe Petrolina ir Juazeiro. Statomas kompanija Frank ir tilto meistris yra Povilas Stankaitis, gyvenantis Hotel Brasil, Juazeiro miestelyje.

Prie Candais yra didžiausi nartos šaltiniai, kur Viktoras Naudžius, kaip mechanikas, ten uždirba po 5.000 krucerių mėnesiui.

Iš Amarelindo į Pitanga Susisiekimo Departamentas veda plentą. Kaip traktoristas čia dirba Kostas Jastulaitis, priėmęs Brazilijos pilietybę.

Baia valstybė turi 426,427 kv. km. ploto, o gyventojų tik 3 milijonus. Tame skaičiuje 9,027 atėiviai, iš kurių 2,795 ispanai. Mažiausia irlandiečių, būtent 1, o lietuvių 12.

Diario de Noticia 9. 4. 50 skelbė tą savaitę įvykusios geležinkelio nelaimės aukų sąrašą. Žuvo 129 žmonės, sužeista 371. Sužeistųjų tarpe yra Povilas Sesickas, 43 m. amž., gyv. rua Dias Martins 100, Cachoeira do Itapimirim, Est. Espirito Sasto, 711 km. nuo Rio de Janeiro.

Tuo tarpu, kai Tolimuosiuose Rytuose generolas MacArthur vadovauja Pietų Korėjos pagalbos veiksmams, jo jaunasis sūnus svajoja tapti jūrininku.

IR FILIPINUOSE YRA LIETUVIŲ

Gegužės mėn. BALFO Centre lankėsi ukrainietis A. W. Shaiditzky, kuris iš Filipinų salų tranzitu vyko per Jungtines Amerikos Valstybes į Argentina. Lietuvių, gyvenančių Filipinų salose prašomas, jis lankėsi BALFO raštinėje ir paformavo apie jų gyvenimą.

Filipinuose dabar yra pasilikę devyni lietuviai. Visi jie gyvena palapinėse. Šiek tiek pagalbos gauna iš IRO ir kitų šalpos įstaigų, bet gaunama pagalba yra labai kukli ir jos nepakanka. Gyvenimas labai skurdus ir varginantis, klimatas šiaurietiški kenksmingas sveikatai ir žiaurus, ypač lietingasis laikotarpis, kuris tęsiasi tris mėnesius be jokios pertraukos. Palapinėse, kurios turi dvilypius stogus, dar galima kentėti, bet paprastai

tremtinių palapinės labai menkos ir vienu stogu, per kurį vanduo sunkiasi, kaip per rėtį. Palapinių tremtiniams niekas neduoda dovanių, jas turi nusipirkti patys tremtiniai. Maistas ir visi kiti reikmenys salose labai brangiai kaštuoja, pvz., cigarečių pakelis kaštuoja 75 centai.

Visi čia gyvena lietuviai jau pasiruošę emigracijai. Yra ketenas, kurie turi giminių Amerikoje, bet dauguma jų neturi ir prašo jiems pagelbėti.

BALF jau yra jiems suteikęs pagalbos, bet to dar mažai. Iki jie galės emigruoti, teks retkarčiais pasiūti jiems pagalbos. Visi labiausiai susirūpinę garantijomis, kad kaip tik bus leidžiama išvažiuoti, jie galėtų vykti apsigyventi JAV.

MARGI LAIŠKELIAI IŠ AUSTRALIJOS ŽEMĖS

Mūsų bendradarbio oro paštu iš Sydnejaus

AUSTRALIJOJE

Po ilgos keliadesimt dienų, kelionės laive, po įvairių formalumų multinėje jau est šio krašto gyventojas. O pirmosios dienos čia prasideda visiška panašiai ir tas Vokietijos stovyklas, su kuriomis tik ką neseniai teko persiskirti. Tokios stovyklos yra dvi: Bathurst ir Bonegilla. Čia pradžioje duodama užkasti, įteikiama maisto kortelė ir nurodoma apsigyventi blokas. Ir čia vėl autobusų pristatoma į paskirtą bloką, kur jau "Kur-dina", duoda patalyne ir kt. reikalinguosius daiktus.

Po to kiekvienas eina pirmą kartą po maždaug mėnesio

kelionės vandeniu į sausumoj tvirtai stovinčią lovą miegoti. Krenti ir ja ir nuskesti miegę, lyg vandenyje. Tik jau prabudę pradėti dairyti ir stebėti aplinką, į kurią patekai.

BARAKŲ BARAKAI

Taigi pirmiausia apžiūri gyvenamąsias patalpas. Pereinamosiose stovyklose tenka gyventi barakuose, o jei jos est didžioje perpldytos, tai dalis nevedusių vyrų apgyvendinama palapinėse. Patys barakai yra mediniai ar skardiniai. Jie est pertvarstyti mažais kambarėliais 2-3 žmonėms, į kuriuos talpinamos šeimos su mažais vaikais. O kiti ikurdinami nepertvertuose barakuose bendrai po 15-20 asmenų. Tuojau pat prasideda "kampu atsivėrimas". Mat, kiekvienas vis nori gyventi savarankiškiau, todėl dauguma gautuosius dekuis panaudoja savo kamputį tvirti. Ir taip kiekvienas išgyja po "kambary". Kadangi dėl čia esančio švelnaus klimato ir barakų statybą ir sandarumą nekreipta jokio dėmesio, tai vėjas po juos vaikosi, kaip tik nori.

DIDELIS APETITAS

Išlipę iš laivo nusilpę ir išbadę žmonės, pradžioje čia kerta, kad net ausys linksta. Suaugusiems duodama valgyti 3 kartus, o vaikams 5 kartus. Maisto duoda daug ir gero, bet pagyvenus čia savaitę ima aiškėti to maisto blogas paruošimas. Vėrėjai čia yra daugumoje iš tų pačių emigrantų, tačiau dėl nesugebėjimo ar nerūpestingumo į maisto paruošimą mažai dėmesio "tekreipia, nuo ko daug kenčia vis emigrantai, bet ypač vaikai. Kokiais nors žygiais pas aukštesnius pareigūnus mažai kas rūpinasi, nes kiekvienas jaučiasi čia gyvenąs tik laikinai.

VISUS APRENGIA NUO GALVOS IKI KOJŲ

Kiekvienas šioje stovykloje aprengia nuo galvos ligi kojų. Drabužiai nėra išseiginiai, bet nauji, tvirti, daugiau pritaikyti darbu, kad niekas, vėliu paskirtas, jog dėl bato ar kelnų neturėjimo negali dirbti. Už šią aprangą vėliu niekas neišskaito. Tai Australijos krašto dovana.

Stovyklos direktorius, skyrty vedėjai ir šlaip atsakingesnes vietas užima patys australai, o jų padėdėjais ir šlaip eiliniams tarnautojais bei darbininkais yra emigrantai. Be angų kalbos, antrąja oficialiąja kalba yra vokietų ir paskui rusų. Mat, naujai atvykustelį tik nedaugelis tegali angliškai susikalbėti dėl to ir istaigos vietas ir iš lietuvių yra prastumęs į geresni postelį, bet dar nedaug.

BULVĖS IS VOKIETIJOS

Pirmąsias dvi tris dienas gali išstis, ligi ateina bagažas. Prie bagažo išdavimo atvyksta multinės valdininkai, kurie kiek daugiau domisi tik (Nukelta į 7 psl.)

PHILADELPHIA, PA.

MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA

ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.

113 SOUTH 34th STREET

Arti Pennsylvaniaios Universiteto

PETER DAVIDONIS

VYNAI — LIKERIAI — ALUS

2327 Brown Street

Philadelphia, Pa.

MONUMENTS & CEMETARY MEMORIALS

E. J. WITALIS

MACDADE BLVD. CEDAR AVENUE

Rear entrance Holy Cross Cemetary

DARBY, PA.

Phone Darby 2467

ADAM'S CAFE

RESTORANAS IR BARAS

941 SPRING GARDEN,

PHILADELPHIA, PA.

Tel. PO 5-9785

Naujai atidarytas lietuviškas restoranas ir baras

TRAUN'S

N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.

Tel. PO 5-9566

WOODLAND CAFE

B. J. TRIBULAS, Sav.

63rd STREET at WOODLAND AVENUE

Telefonai: Saratoga 9656, West 4117

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSSED PENNA AND NEW JERSEY

1601-3 So. 2-nd Street

PHILADELPHIA, PA.

Tel.: DEW 513

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 Mt. Vernon Street

Telefonas Poplar 4110

PHILADELPHIA, PA.

Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakelvingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai. Nelaimės valandą krepkiūti į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirėngę suteikti geriausią patarnavimą.

BANKING HOURS:
Daily, Saturdays and from 10 A.M. to 4 P.M. on 1st Local Holiday Closed

LIBERTY
FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

204 NORTH BROAD STREET
PHILADELPHIA 2, PA.

Raymond Wasikonis

RESTORANAS IR BARAS
2826 Master Street
Philadelphia, Pa.

VINCO VIDGINIO
MAISTO KRAUTUVĖ
438 JEFFERSON ST.
Philadelphia, Pa.
TR 1-6627

TRAUN'S CAFE
N. E. cor. 16th Street
and Spring Garden
Tel. LO 7-8862, LO 7-4967
Res. Cheltenham 2562
Philadelphia, Pa.

WILLIAM VALAITIS
Visokerpiškas automobilų taisyrimas
730-2 E. Moyamensing Ave
Philadelphia, Pa.
Tel. Howard 8-0596

BARON'S BAR

W. Baranaukas, Sav.
5345 Wyalusing Avenue
Philadelphia, Pa.
Tel.: GR 3-9995

GEO S. REINS
BAR
1625 S. 2nd STREET,
Philadelphia, Pa.
Tel. FU 9-0692

VALONES CAFE
BAR
MARY VALONES, sav.
5300 TACONY STREET,
Philadelphia, Pa.

BILL and AL's CAFE
A. Rinkus ir V. Vinickas
1520 Cumberland Street
Philadelphia, Pa.

SHEPHERD DISTRIBUTING CO.
Distributors for
DOMESTIC and IMPORTED BEERS
Wholesale and Retail
JOSEPH V. PLAKIS
2315 N. 28th St., Philadelphia, Pa.
Tel.: SAGamore 2-2013

ČIURLIONIO ANSAMBLIS, KURIS ŠI RUDENI KONCERTUOJA CARNEGIE HALL NEW YORKE IR THE AMERICAN ACADEMY OF MUSIC PHILADELPHIJOJE

Jau beveik metal, kai Amerikos lietuvių tarpe linksniuojamas Čiurlioniečių vardas. Kai Steponas Nasytis Cleavelande pernai vedė akciją rašyti garantijas atkviesti šin kraštan didžiulę dainuojančią ir šokančią grupę, tai gal kam ir reikėjo paaiškinti, kas tie jauni vyrai ir moterys. Šiandien, po to, kai jau tryliką kartų šio krašto scenoje jie pasirodė lietuviams ir sveitintautiems, kai Chicago Civic Operos salė lūžo nuo žmonių, susirinkusių jų išgirsti, ir kai minios nusiminusios turėjo grįžti, negalėjusios keturių tūkstančių vietų salėn įlpti, šiandien nereikia nieko apie juos aiškinti.

Jei apie juos kalbama, tai tik tam, kad galėtumėm daugiau žinoti apie tuos žmones, kuriuos lietuviškosios dainos meilė ir jos melodijų pasiilgimas suvedė ir sustiprino į vieną šeimą, kurių nedidelis būrys, viso keturiasdešimt šeši, labiausiai negu kas kitas išgarsino Lietuvos vardą.

Jie sudaro dainuojančią ir šokančią grupę. Jie patys ir vyrų, ir moterų ir mišrus choras. Iš jų yra kanklininkai ir skudutininkai ir tautinių šokių šokėjai. Jie savo programon parinko lietuvių liaudies ir mūsų kompozitorių harmonizuotas dainas, mūsų tautinę muziką. O tos jų dainos, muzika ir šokiai pagauna kiekvieno jautriausias širdies stygas, ir per poros valandų koncertą klausytojui tampa artima ir miela ta tolima mažytė Lietuva, jė jis yra sveitintautis. O saviškiam tas teviškės priminimas yra dar brangesnis, nes jis lietuviškosios dainos ir muzikos bangomis svetimoje žemėje būnantį nuneša į tuos laukus ir pievas, kuriose jis jaunystėje lakstė, prie krantų jų tylių upelių, kurių čurlienima dabar priemena šios dainos ir muzika.

PRIE MELYNOJO DUNOJAUS KRANTŲ

Kai antrą kartą bolševikai artinosi į Vilnių, Čiurlioniečiai organizuoti palieka jį, pakeičiant net nukentėdami nuo lenkų partizanų, ir jų pirmasis susitikimo centras — Viena.

Sis muzikos centras tuokart vilioja lietuvius ne tik todėl, kad dar buvo vienintelis, ligi šiolie nebombarduotas miestas, bet ir todėl, kad čia isikūrė lietuviškų pramonininkų, kurie žadėjo ir vėliau rėmė ansambličius, kad, dirbdami vienoje vietoje, turėtų galimybių ir toliau tęsti savo darbą. 1944 metų rugsėjo 18 d. jie oficialiai čia atsikuria. Nesant patalpų, repetuoja kur pakliuvo, dažnai apieistoje kaviniėje, nežūrėdami ir neieskodami jokių patogumų. Ir štai, po mėnesio jau jie koncertuoja Vienos lietuviams, o netrukus po to pakviečiami Vienos Mokslų Akademijos į dainuoti lietuviškų dainų plokštelių.

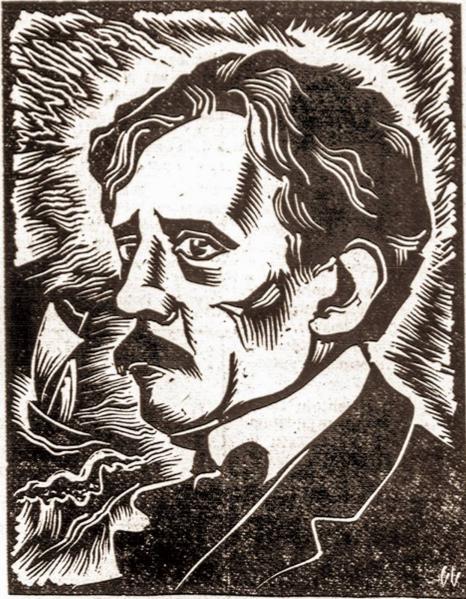
PRIE 10 METŲ VILNIUJE

Kai pasibaigdavo įstaigose ir mokyklose darbas, kai kiti rinkosi poilsio, šie jaunieji dainos mėgėjai ėjo dvasinio poilsio. Bet jie dirbo su meile ir noru, energingai ir užsispyrę. 1940 metų sausio 15 d. buvo jų įsikūrimo data.

Vilniaus mieste ir jo apylinkėse skambėjo jų dainos. Sekmadieniais, kai tik prašvįsavo giedra dieniė, susėdę į sunkvežimius, jie leisdavosi į koncertus.

Baltos skarelės kampelių braukdavo ašaras motina, ir tėvas, degė pypkę, papsėjo ir vėl degė, norėdamas pasisėpiti susijaudinima. "Gražu, bet ima užu širdies, kad negali išpasakyti!" — teatsakydavo jis ir ilgesingai palydėdavo sunkvežimį, gražinantį Čiurlioniečius į Vilnių.

Laisvajame Vilniuje įsikūręs, ansamblis lietuviams koncertavo ir okupacijų metais.

Mykolo Konstantino Čiurlionio heroizmas, kurio jis ieško kosminių paslapčių rakto ir užkariavo naujas erdves vaiduojamam menui, jo besalyginis atsidavimas kūrybinei mūšiai, jo begalinė meilė Lietuvos gamtai ir lietuvių liaudies dvasiai paveikė meną mėgėjus pasivadinti jo vardu.

lat dažnėją miesto bombardavimai ir bendrai pablogėjusi Vokietijos padėtis. Saugausnės vietos ir ramumo beleskodamas, ansamblis vyksta į Vokietijos pietinę dalį, kuri tada visų lietuvių buvo svajonių šalis. Ten atrodė ramiau ir buvo vilities patekti į Šveicariją.

Šių vilčių skatinamas, ir ansamblis pasiekia Šveicarijos pasienį, bet čia tenka nusivilti. Čia patenka į didelį vėgę "Budam! Vokiečių darbo istaigos žinioje, jie pergvyvena sunkių dienų, kruvinomis rankomis dirbdami per lavina užverstų kaimų atkasimo.

IS TVARTO Į KONCERTA

Karo pabaigos šventės trimitai juos užtkio viename nedideliame kaimelyje paliai Šveicarijos siena. Jie buvo nuvargę ir nusivylę. Jie ne sykį stovėjo ties linija, skiriančia Vokietijos žemę nuo Šveicarijos, bet, deja, jų niekas tenai nepriėmė.

"Atsitiktinumo dėka juos, viename tuščiame tvarte gyvenančius, užtkina prancūzai. Ir dar tą patį vakarą jie koncertuoja vieno jų dalinio karo pabaigos šventėje.

Nuo čia ir prasideda ansambliui kitos dienos. Jie vis koncertuoja prancūzų kariams, bet dar niekas nesusiropina jų gyvenimo sąlygoms. Triukšmingai sutiktus ir pavaišintus kariški sunkvežimiai gražina į jų namus, tą

Ir tada šveicarų laikraštiniškai, sužinoję, kad sis ansamblis nesykį yra stovėjęs ties Šveicarijos siena, laukdamas iš tenai pagalbos, apgalvestaudami šį faktą parašė ir sakė: "Kokie mes šveicariai buvome? Kodėl mes jiems neįstiesėme pagalbos rankos?"

Vokiečiai, rašydami apie ansambli, visuomet pradėdavo nuo Getės, Sleicherio ir Herderio, kurie pirmieji juos supažindino su lietuvių liaudies kūryba. Jie labai aukštai vertino ansamblio programą meniniu atžvilgiu ir dažnai suštodavo ir ties ansamblio vardo savininku, M. K. Čiurlioniu, kaip muziku ir dailininku.

Vėliau per visą tremties laiką ansamblis apkelavo visoje Vokietijoje gyvenančius lietuvius, suruošdamas jiems iš viso 297 koncertus ir 90 kartų dalyvaudamas religiniuose koncertuose.

patį tvartą, ir, kai reikia, vėl atvyksta jų pasiimti. Ansambličiai gyvena savotiškoje stovykloje, ir villasi geresnių dienų.

70 VAKARIŲ GENEROLŲ KLAUSIO KONCERTO

Ir jos ateina. Tuo laiku buvęs prancūzų vyriausias kariuomenės vadas gen. de Latre de Tassigny, tas pats, kuris šiuo metu yra Vakarų Europos sausumos kariuomenės vyriausias vadas, jais susidomė, ir jiems suteikia garbę kaip vieninteliams meniniam vienetui dalyvauti prancūzų kariuomenės ruošiamuose pobūviuose.

Vienas tų pobūvių plačiai nuaidėjo pasaulio spaudoje ir išgarsino Lietuvos vardą, mūsų tautai pelnydamas daug simpatijų. Tai buvo koncertas, kurį gen. de Latre de Tassigny suruošė JAV generolo pavadojuotojui gen. Devers garbei.

Šiam koncertui ansamblis ruošėsi, dyjeju specialiai iš Paryžiaus kvieštu režisierų padedamas. Koncertas vyko dideliame parke naktį 12 val. Buvo padaryta estrada, ir daugybė įvairiaspalvių projektorių pagalba ansamblio moterų ir vyrų tautiniai drabužiai teikė ypatingą žavintį vaizdą. 80 generolų ir 1,500 aukštų vakarų sąjungininkų karininkų karščiausiai plojo lietuviams, o gen. de Latre de Tassigny, prieš savo svečius stovėjęs patenkintas ir išdidus. Jis didžiavosi tais lietuviams, kurie toli nuo tėvynės būdami, pabėgėliškai gyvenimą vargdami, sugebėjo susiburti ir taip gražiai perduoti lietuvių tautos meną.

"VIENA LINELIUS PASEJAU..."

Pradant generolų, baigiant elitinio Prancūzijos kariuomenės karių ansambliu sutiko didžiulį pripažinimą ir įvertinimą. Gen. de Latre de Tassigny visų labiausiai iš visos ansamblio programos buvo pamėgęs dainą "Viena linelius pasejau...", kurią pakartotinai prašydavo jam dainuoti.

Net ir tą vakarą, kai jis turėjo išvykti iš Vokietijos, sąvokų pareigas perleisdamas kitam, trumpa atsisveikinimo valanda, jis ansambli paprasė padainuoti jam "Viena linelius pasejau..."

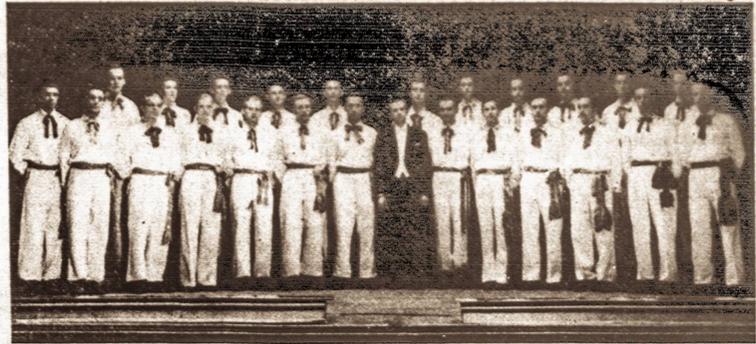
"KOKIE MES ŠVEICARAI BUVOME?"

Veikl ansamblio vardas plačiai pasklido po Vokietiją, o ypač po prancūzų zoną, kur tuo metu okupacinės valdžios krašto kultūriniam reikalams tvarkyti buvo paskirtas prof. Schmitteleinas, savo metu buvęs Vytauto Didžiojo Universiteto profesorius. Jis labai domėjosi ir rėmė ansambli. Po koncertų Baden — Badene, Konstancoje, Feldkirchene ir kitur apie juos plačiai rašė prancūzų ir šveicarų spauda.

Ir tada šveicarų laikraštiniškai, sužinoję, kad sis ansamblis nesykį yra stovėjęs ties Šveicarijos siena, laukdamas iš tenai pagalbos, apgalvestaudami šį faktą parašė ir sakė: "Kokie mes šveicariai buvome? Kodėl mes jiems neįstiesėme pagalbos rankos?"

Vokiečiai, rašydami apie ansambli, visuomet pradėdavo nuo Getės, Sleicherio ir Herderio, kurie pirmieji juos supažindino su lietuvių liaudies kūryba. Jie labai aukštai vertino ansamblio programą meniniu atžvilgiu ir dažnai suštodavo ir ties ansamblio vardo savininku, M. K. Čiurlioniu, kaip muziku ir dailininku.

Vėliau per visą tremties laiką ansamblis apkelavo visoje Vokietijoje gyvenančius lietuvius, suruošdamas jiems iš viso 297 koncertus ir 90 kartų dalyvaudamas religiniuose koncertuose.

M. K. Čiurlionio vardo meno ansamblio vyrų choras su dirig. Alf. Mikulskiu.

"TOKIA JUMS BUVO ŠIVAKAR LIETUVA"

Šitais žodžiais baigdavo pranešėja programą ir, gausiai plojant, apsisukusi nuėdavo nuo scenos, o marokiečiai ar iš kitos kurios kolonijos kariniai imdavosi žemėlapi ir ieškodavo mažyčio krašto, bet taip įdomaus ir mielo — Lietuvos, o paskui kartu su kitais verždavosi prie ansamblininkų, norėdami juos iš artčiau pamatyti.

Sveitintautiems koncertuodami Čiurlioniečiai visados turėdavo pranešėjas, kurios didėle dalimi prisidėjo prie ansamblio pasirodymų pasisekimu.

Jos kiekvieną programos numerį apibūdindavo, išskelbdamos jo savitumą, lietuviškumą, sujungdamos ir palyginamos lietuvių dainas su klausytojų liaudies dainomis.

Kultūrinė veikla

— Princetono Universiteto profesorius Harold H. Bender, sulaukęs 68 metų amžiaus, pasitraukė į pensiją. Universitetė jis dirbo jau nuo 1909 m. ir buvo indo — germanų filologijos dėstytojas ir tarptautiniai žinomas etimologijos specialistas. Taip pat jis yra žinomas kaip mėgėjas kriminologas, daug pagelbėjęs valstybės policijai aiškinant žmogžudystes.

Kaip vyriausias Webster's New International Dictionary etimologininkas, jis aštuoneris metus praleido prie to žodyno, nustatinėdamas 550, 000 žodžių kilmę.

Lietuviams jis dar įdomus ir tuo, kad 1925 metais per paskaitą Princetono Universitetė jis išskėlė teoriją, kad senovės lietuvių kalba buvo kaip tik ta kalba, iš kurios šiandien yra kilusios visa eilė modernių kalbų.

— Šiuo metu Vakarų Berlyno universitete prasidėjo vasaros paskaitos, kurios truks ligi rugpjūčio 4 d. Dėstytojų tarpe yra 11 užsienio mokslininkų ir vokiečių profesionalų. Iš JAV nuyko 3 mokslininkai.

— Oberammergau (Vokietijoje) miesto burmistras pareiškė, kad visi gautieji pasiūlymai nufilmuoti tenai dabar vykstančius Kristaus kančių vaidinimus yra atmetsti. Atsakyta neigiamai ir vienai amerikiečių filmų bendrovei, siūlusiai už tai 1 mil. dolerių. Ligi šiolie vaidinimus jau yra aplankę 100,000 įvairių tautų žmonių.

— Garsusis Vienos kapelmeisteris Eduard Pflieger, vadovaujamas Meinhard vonZallingers su solistais ir operos choru įgrojo į plokštes visą Mozarto "Idomeneo" operą. Ši opera paties autoriaus buvo labai mėgiama. Taipgi ir Europos teatruose nuolat statoma. Amerikos publikai ji nepadarė didelio išpu-

čia ne mūsų žemė...", nelyginant koks himnas nuskambėdavo, visiems primindama pavergtą tėvynę Lietuvą, i kurią jie dar negal sugrįžti.

"OI, EISIM, EISIM..."

Tokia yra ansamblio praelitis. Ir šiandien ansamblis tebedainuoja savo tradicinę "Oi, eisim, eisim..." Ir, rodos, jau tiek ėjo, tiek daug mylių išmynė, o kelias teviškėn nepriartėjo. Ir ansamblis visur dainuos šią dainą, ligi vargu ir ašaromis, viltimi ir darbu iš tremties nutiesime kelius i mūsų gimtąją žemę Lietuvą.

Sugrįžę iš fabriku ir dirbtuvių, dažnai fiziškai išvargę ir polsio reikalingi, šie dainos mylėtojai dabar renkasi vakarais ir dirba, ansambliui dainų ir muzikos kraitį bekraudami. Fabrike staklės, užtikrindamos pragyvenimą, atima jų fizinės jėgos, bet jos nepakerta tos dvasinės stiprumos, kuri veda juos į repeticijas ir koncertus.

Dabar vėl nauja energija vyksta pasirengimas naujam dideliame koncertui. New Yorkas, pasaulio muzikos centras, Carnegie Hall spalio mėn. 1 d. ir Philadelphia, American Academy of Music rugsėjo 30 d. savo puikiose salėse klausysis lietuvių liaudies dainų ir muzikos, turės progos pažinti tuos dvasinius tremtinių turtus, kurių nepalikome karų viesulams siaučiant nei miestų griuvėsiuose, nei frontų ugnyje.

Tat šie New Yorko ir Philadelphia's didieji koncertai dar sykį plačiai pagarsins Lietuvos vardą krašte, kuris mums čia suteikė pastogę, ligi savon sugrįšime, o gal karti sudarys sąlygas ansambliui, kaip vienetui, čia ir stipriau atsistoti ant kojų ir išimtinai lietuviškajam menui atsieti. O šitai būtų mūsų pati didžiausioji svajonė.

S. NARKELIONAITIS

KASDIENINIS ŽODYNAS

Proletariacija, lot. — gyventojų nuskurdinimas, turtingesnių gyventojų virmimas proletarais.

Proletaras — senovės Romoje šeštosios gyventojų klasės — neturtėlių klasės žmogus, išlaikomas ar šelpiamas valstybės lėšomis, atleistas nuo mokesčių ir kitų prievolių. Darbininkas, neturįs savo nuosavybės ir gyvenas iš fizinio darbo.

Proletariatas, lot. — darbininkų klasė, visi darbininkai, gyvena iš savo rankų darbo.

Racionalizmas, lot. — proto filosofija, pažiūra, pagal kurią pažinimo pagrindu tėra logiškas protavimas. 17—18 a. filosofijos srovė, kuri pažinimo pagrindu tepripažino abstraktiškai logišką protavimą. Religinė filosofija, nepripažįstanti Apreiškimo.

Radikalizmas, lot. — ideologija, mintys, veiksmai, pasireiškią siekimais, pastangomis, reikalavimais iš pagrindu pakeisti, reformuoti visuomenės gyvenimą arba kurią nors mokslo, meno, religijos sritį. Radikalas — radikalizmo šalininkas, radikalų partijos narys.

Realizmas, lot. — 1) daiktiskumas, tikroviškumas, gyvenimo vaizdavimas tokio,

džio, nes būdavo vis trumpai operų plane.

— I Ameriką atvyko prancūzų kompozitorius Jaques Ibert, kurio komiškos operos "Le Roi d'Yvetot" premjera rugpjūčio 7 d. statoma Tanglewood.

— Tolimesnius septynis Hollywoodo filmų pramonės žymius asmenis telsmas nubaudė kalėti už atsiskaymą ludyti Kongreso Antiamerikinei Veiklai Tirti Komisijai.

— Seniausioji ir pati geriausiajoji Tirolio muzikos kapela "Wiltener", kuri neseniai minėjo 300 metų nuo įsikūrimo sukaktį, kaip iš Austrijos pranešama, dar ši rudenį ruošiasi gastrolių atvykti į JAV ir aplankyti didžiuosius miestus. Taip pat rengiamasi Belgijon ir Olandijon.

koks jis yra, praktiskumas. 2) literatūros, meno srovė, išaugusi 19 a. vidury, meniškai vaizduojanti tikrovę tokią, kokia ji yra. 3) filosofijoje — pripažinimas išorinio pasaulio tikrumo nepareinamai nuo pažįstančio subjekto sąmonės. Priešprieša — idealizmas. Praktiška pažiūra į gyvenimą, vien tik praktiškos naudos iškvojimas. Realistas, lot. — realizmo šalininkas.

Rasizmas — teorija, skelbianti grynos rasės svarbumą ir jos savybių išlaikymą. Rasė, pr. — žmonių giminė, pasižyminti vienodomis tipiškomis paveldimomis fizinėmis ir psichinėmis ypatybėmis, pvz., baltoji, geltonoji, juodoji ir kt. žmonių giminės.

Regentas, lot. — 1) globėjas. 2) laikinis valstybės valdovas, globojąs mažametį monarchą. 3) vardas didžiausio pasaulyje deimanto, sveriančio 137 karatus, jis buvo nupirktas Prancūzijos karaliui Ludvikui XV.

Renasansas (Renaissance) — 14 a. pabaigos — 16 a. laikmetis, kada V. Europoje išaugo didelis susidomėjimas antikinė (senąja) graikų ir romėnų kultūra, kuri ir buvo atgaivinama literatūroje ir gyvenime, pasireiškė gyvas mokslo, literatūros ir visų meno šakų atgimimas, žydėjimas. Tų laikų architektūros stilius, pakeitęs gotiškąjį, pasisavinęs graikų romėnų architektūros elementus.

Respublika, lot. — viešas reikalas, valstybė, respublika. **Respublikonas**, lot. — respublikos gyventojas, respublikos tvarkos šalininkas.

Respublikonizmas, lot. — ideologija, kuri teigia, gina respublikos santvarką.

Revoliucija, lot. — griežtas perėjimas nuo vienos formos į kitą betkurioje srityje. Politinis perversmas, daromas esamai valstybės santvarkai pakeisti.

Fsl. 5 — 1950 m. liepos 7 d.

Čiurlioniečių "Lenciūgėlis" žaliuoją vejelė.

Vienybės IVAIRENYBĖS

NEISRISTA GAMTOS MIŠLĖ

Dažnai gyvenime susiduriame su faktais, kad vienoje ar kitoje šeimoje gimsta dvynukai, trynukai ar daugiau vaikų. O taip pat esame daug girdėję ir apie garšuosius Kanados ir Argentinos penketukus. Savo laiku net "Palmolive" muilas, žaliame popieriuje įvyniotas, buvo reklamuojamas su Kanados penkiukės atvaizdais. Matyt, mullo fabrikantas norėjo įrodyti, kad ir kanadiškoji penkiukė šiuo mullo prausiasi, kad taip gražiai auga.

Naujųjų laikų mokslininkai, kurie studijuoja gimimų sritį, sako, kad ir šiandien dar nežinome, kaip gimsta dvynukai, kada gimsta keletas vaikų iš karto, vistiek šitai kai kurių tautų laikoma dar nenormaliu reiškiniu. Vieni, esą, tai laiko dangaus dovana, kai kiti tuo tarpu galvoja, kad tai yra gėdos ženklas, įrodas neįtikimybės.

Tačiau tikrumoje tai normalus gamtos reiškinys ir nieko nemoralaus čia nėra. Šveicarų šios srities mokslininkas, Baselio Universiteto Moterų Klinikos docentas dr. R. Wenner sako, kad mokslui yra žinoma, jog ligi šiolie didžiausias skaičius tesiekė tik septynių, nors mokslininkai ir septynetukų (Vokietijos ir Švedijos) gimimai nepatvirtinti. Jis taipgi sako, kad šiaurės kraštuose dažnesnis reiškinys, kad gimsta grupiniai skaičius vaikų, kai tuo tarpu jis yra retesnis tropikų ir rytų Azijos kraštuose. Šioje srityje pastebimas tam tikras paveldimumas. Yra netgi susidariusios tokių paskiros šeimos.

MIRGA MARGA

BE DEGUONIES UZTROKSTA

Zmogus, be oro, arba tokiam ore, kur yra maža deguonies, užtrokšta. Mat, žmogaus organizme visą laiką sparčiai sunaudojama kūno darbu palaikyti reikalinga medžiaga. Tam medžiagų sunaudojimo darbu, kuris labai panašus į degimą, būtina reikia deguonies, todėl žmogus, jo nebe-gaudamas, negali gyventi nė kelių minučių. Deguonį žmonės gauna iš oro įkvėpdami. Pabandykite užčiaupiti burną, užspausti nosį ir stebėkim, ką mes po kiek laiko pajusime.

NESVARIAUSIA VIETA

Neįsivaizduojama vieta žmogaus kūne kai kurių laikoma burna. Čia randama daugiau kaip 20 įvairių rūšių bakterijų. Vadinasi, burna ir dantis reikia laikyti kuo švariau. Maisto liekanos, istrigusios tarp dantų ir ten užsilikusios, pūna, gadinia dantis ir duoda blogą kvapą. Per daug karštas ar per daug šaltas valgis, ypač jų dažnas keitimas, gadinia dantų emalį ir ardo pacius dantis. Kiaurose dantyse veisiasi įvairios bakterijos ir jų nuodai (toksinai) neįgaliai veikia visą kūną.

KAIP ZMOGUS GIRDI

Garsas atsiranda kūnu virpant. Kūno virpėjimas sukelia oro virpėjimą, kurie pasisklinda garšinių bangų pavidalu. Žemutinė žmogaus girdėjimo riba 15 — 19 ir aukščiausia 20,000 oro virpesių per sekundę. Garsinės bangos ateina per ausies kaušėlį arba klausomąją landą, pasiekia būgnelio piėvę ir ją sududina. Būgnelio piėvės virpėjimas, arba bangavimas, išjudina kaulėlius, kurių paskutinis, būtent, klijpa, išjudina ausies viduje esantį skystimą. Vidaus ausyje yra girdėjimo nervai, kurie tuos judėjimus perduoda smegenims. Zmogus tuomet išgirsta garsus.

J. Miškinis

mos. Jeigu abu tėvai yra iš dvynukų ar trynukų ar daugiau, tai šitai dominuoja ir juodviečių vaikų paveldimume. O tuo atveju, jei paveldimumas yra iš vienos pusės, tai dominuoja motina. Bet tų vaikų gyvenimo galimybės mažėja su jų skaičiaus gaugėjimu. Pvz., niekadoms ligi šiolie dar neišliko visi gyvi iš šešetuko. Bet mažesnio skaičiaus grupės turi šansų išlikti ir išlikti. Ir netiesia, kad jų mirtingumas didesnis. Jis nurodo pavyzdį, kur 1804 metais viena vargšo darbininko žmona, vienuoliktą sykį gimdydama, triskart pagimdė dvynukus, šešiskart trynukus ir dukart — ketveriukės. Gi tėvai buvo: ji — iš ketveriukės, o tėvas iš dvynukų.

Minėtas ginekologas tvirtina, kad ligi šiolie medicinos pasaulis tik registravo ir domėjosi šiais gausingimio reiškiniais, bet ir šiandien dar šitai pasilieka neišrista gamtos mišle.

Frankfurto zoo sode užgimęs Kaukazo meškiukas su draugavo su šiuo vokiečiu, kuris jį prižiūri.

GUY DE MAUPASSANT

VELNIAS

Kaimietis ir gydytojas stovėjo priešingose lovos pusėse šalia senos mirštančios moters. Ji buvo rami ir atsidavusi likimui, ir jos sąmonė buvo visiškai aiški, kai ji žiūrėjo į juos ir klausėsi jų pasikalbėjimo. Ji buvo mirštanči ir dėl to nemalstavo, kadangi jos laikas jau buvo atėjęs. Ji jau buvo 92 metų.

Birželio saulė veržėsi pro langą ir atviras duris ir sklaidė savo karštus spindulius ant nelygių rudų molinių grindų, keturių generacijų suplaktų. Taip pat vidun veržėsi laukų kvapas, nešinas aštraus vėjo ir džiovinamas vidudienio kaitros. Žioga čirpė, beveik iki užkimo pripildydami savo spiegančiu balsu visą apylinkę. O tas balsas buvo panašus į čirpimą medinių žaislų, pirktų vaikams jomarkė.

Gydytojas pakėlė balsą ir tarė: "Honore, jūs negalite tokiame stovyje palikti savo motinos. Ji gali kiekvieną minutę numirti." Ir kaimietis dideliame susirūpinime atsakė: "Bet aš turiu suvežti kviečius, nes jie yra laukuose ilgą laiką, ir oras kaip tik geras, kaip tu manai, mama?" Ir mirštanči sena moteris, dar vis kankinama normandiško šykštumo, atsakė "taip" akimis ir galva. Ir tai ragino jos sūnų suvežti kviečius ir palikti ją vieną mirti.

Bet gydytojas supyko ir, treptelėdamas koja, tarė: "Jūs nesate geresnis už gyvulį. Girdite? Ir aš jums neleisiu to padaryti, suprantate? Ir jei būtina šiandien turite suvežti kviečius, eikite ir parsikvieskite Rapet žmona, kad ji prižiūrėtų jūsų motiną. Aš taip reikalauju, suprantate mane? Ir jei jūs nepaklausysite manęs, aš leisiu jums numirti, kaip šuniui, kai sirgsite ir ateis jūsų eilė, girdite?"

Kaimietis, aukštas plonas vyrukas, lėtai judėdamas, kankinamas neryžtumo tarp gydytojo baimės ir tarp laukinės taisympo melišės, delsė, apskaičiavo ir pratarė: "Kiek La Rapet ima už sergančios slaugymą?"

"Ką aš galiu žinoti" — suriko gydytojas. "Tai pareina nuo to, kaip ilgai ji yra reikalinga. Susitarkite su ja dėl dangaus! Bet aš noriu, kad ji būtų čia per valandą, girdite?"

Tada vyras nutarė. "Gerai, neuiešu jos," atsakė, "nepykite, daktare". Kai tik jie pasiliko vieni, kaimietis pasisuko į savo motiną ir, atsidavęs likimui, tarė: "Aš eisiu parsivesti La Rapet, kaip jis nori. Nesirūpink, iki aš pareisiu."

Ir jis išėjo. La Rapet, sena skalbėja dabojo kaimynystėje mirusius ir mirštančius ir, kai tik ji susivyniodavo savo klijentus į lino drobule, iš kurių jau niekas daugiau neišsners, ji grįždavo prie savo prosos lyginti gyvųjų drobulių. Susiraukšlėjusi, kaip pereitų metų obuolys, kerštinga, pavydi, godi, stebuklingai šykšti, dvigubai sulinkusi, lyg būtų pusiau perlausta per strienas nuo nuolatinių judesių lygindama baltinius. Kažkas galėjo pasakyti, kad ji turėjo kažkokią nenormalią ir cinišką melė mirties agoniją. Ji niekadoms nekaltėjo apie

matė mirštant, apie įvairias mirties formas, prie kurių ji buvo ir ji pasakojo apie tai su išsamiom smulkmenom, kurios visada buvo panašios taip, kaip sportininkas atpasakoja savo laimėjimus.

Kai Honore Bontemps šėjo į jos trobelę, jis rado ją beruošiant krakmolą moterų sodiečių apykairėms. Jis tarė: "Gerą vakarą, tikiuosi jums gerai einasi, motin Rapet?"

Ji atsuko galva pažūrėti į jį ir tarė: "Kaip paprastai, kaip paprastai, o jums?" "O, kai dėl manęs, tai man gerai einasi, kaip tik galima norėti, bet mano motina serga." "Jūsų motina?" "Taip, mano motina." "Kas jai yra?" "Ji baigia užverti kojas, štai, kas jai yra."

Senoji moteris ištraukė rankas iš vandens ir paklausė su staigia simpatija: "Ar ji yra visai silpna?" "Daktaras sakė, kad ji neištūrės lig ryto". "Tai ji tikrai yra labai silpna. Honorė delsė, nes jis norėjo padaryti kelias pasirošimas pastabas prieš pasiūlydamas, bet, kai jis negalėjo nieko sugalvoti, jis staiga apsisprendė.

"Kiek imtumet už buvimą su ja iki galo? Žinote, aš nesu turtingas ir kad aš negaliu net leisti sau laikyti samdinę. Tai tas ir privėdė mano motiną prie šito — per daug rūpesčių ir nuovargio. Ji dirbo už dešimt, nežiūrint jos 92 metų amžiaus. Jūs šiandien nerastite tokių žmonių".

La Rapet atsakė rimtai: "Yra dvi kainos: 40 sous už dieną ir 3 frankai už naktį turtin-giesiems ir 20 sous už dieną ir 40 sous už naktį kitiems. Jūs galite man mokėti tuos 20 ir 40". Bet kaimietis susimastė, nes jis gerai pažinojo savo motiną. Jis žinojo, kaip ji gyvenime buvo atkakli, kaip energinga ir užsispyrus ir galėtų praėti dar kita savaitė, neatsižvelgiant gydytojo nuomonės, ir taip jis pagaliau tarė: "Ne! Aš norėčiau geriau, kad jūs nustatytumėte kainą už buvimą iki pat galo. Aš bandysiu savo laimę, taip ar anaip išeis. Daktaras sako, ji greitai mirs. Jei taip atsitiks, tai tuo geriau jums ir tuo blogiau jai; bet, jei ji išsilaikys iki rytojaus, tai tuo geriau jai ir tuo blogiau jums".

Slaugė žiūrėjo į vyrą nustebus, nes ji niekad nelaiškė mirties spekuliacija, ir ji delsė, sugundyta galimo išlojimo, tačiau ji įtarė ji norint ją apgauti, todėl atsakė: "Negaliu nieko pasakyti, iki nepamatysiu jūsų motinos".

"Tai eikš su manim ir pažūrėk". Ji nusiplovė rankas ir tuojuo su juo išėjo. Ji nesikalbėjo kelyje. Ji šėjo mažais, greitais žingsniukais, kai jis žingsniavo savo ilgom kojom, tarytum kiekvienu žingsniu peržengtų upelį.

Karvės, kurios gulėjo laukuose priblokštos kaitros, sunkiai kėlė galvas ir suvargusiais žvilgsniais žiūrėjo į du keleivius, lyg prašydamos žalios žolės.

Kai jie artinosi prie namo, Honorė sumurmėjo: "Gal viskas jau baigta?" Ir jo nesamoningas noras, kad taip įvyktų, išdavė jo balso skambėjimą.

(Bus daugiau)

Gyventojų surašymas

Tik ką baigėsi darbas, o dabar suvedamos žinios, kurias surinko gyventojų surašinėtojai Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Bet šie metai yra būdingi tuo, kad panašus gyventojų surašymas vyksta šiaurės, pietų ir Vidurinėje Amerikoje, tuo būdu apimama 325,000,000 gyventojų.

Pagrindinis gyventojų surašymo darbas jau laikomas užbaigtu JAV, Meksikoje, Guatamalyje, Costa Rikoje, El Salvador, Nikaragvia ir Hondure.

Liepos 1 d. gyventojų surašymą pradėjo Brazilija. Rugpjūčio mėn. jis vyks Haiti ir Dominikonų respublikoje, o rudenį — Bolivijoje, Kolumbijoje, Panamoje, Paragvajuje ir Peru. Urugvajus savo gyventojų surašymą vykdys 1951 m., o Kubą 1953. Argentina paskutinį kartą savo gyventojus surašė 1947 m., tad dabar greitai nesirengia naujam darbu.

JAV Gyventojų Surašymo Biuro atstovas dr. Calvert Detrick nuomone, Lotynų Amerika šiuo metu pasaulyje yra didžiausio gyventojų prieauglio vieta. Tenai per metus priauga vidutiniškai 3 mil., kai tuo tarpu JAV — apie 2 mil. per metus. Jo manymu, Lotynų Amerika 1960 m. žymiai pralenksianti JAV, kuri dabar turi apie 150 mil. gyventojų.

Gyventojų surašymo in- struktoriai visoms 22 valstybėms buvo apmokami JAV. Tvirtinama, kad surašymų metu surinktieji duomenys turės didelės reikšmės Trumano suplanuotajai techniniai atsilikusių kraštų ūkinei paramai.

IS VIENOS PRISIVEISIA 17 MILIJONŲ BAKTERIJŲ

Bakterijos veisiasi labai paprastai. Persisemaugia bakterijos kamuolielis arba bakterijos lazdelė perpus, kaip 8, ir iš vienos bakterijos išsina dvi. Šios pusės auga ir vėl skaidosi perpus. Taigi iš pradžių iš vienos bakterijos pasidarė dvi, po valandos, iš dviejų bus keturios, dar valanda iš 4 bus 8. Tokiu būdu per parą, arba per 24 valandas, iš vienos bakterijos prisiveis apie 17 milijonų bakterijų. Mokslininkai apskaičiuoja, kad bakterijos, nuolat besidauginamos, per 5 paras padengtų gana storu sluoksniu visą žemę. Jeigu to neatsitinka, tai tik dėl to, kad bakterijos neranda reikalingų savo gyvenimui sąlygų, ir daugybė jų išnyksta badu, daugybė žūva dėl stokos drėgmės ir nuo įvairių priešų.

Amerikos mokslininkai neseniai New Yorke įvykusiam kongrese konstatavo, kad dar nesą išrasta jokių radi- kalių vaistų nuo plikimo.

AUKSINĖS ŠAKNELĖS

Aukšinės šaknelės (Golden Seal) yra didelė vertės vaistas nuo kataro, baltųjų, sėklis nu bėgimo, gimdos nusilgimo, akių uždegimo, nuo rožės, nuo drugio, nuo kepenų gedimo, nuo skilvio ir kitų vidurinių skaudulių, nuo sugedusios burnos. Aukšinės šaknelės veikia tik- tai nesveiką kūno dalį, kuri serga. Kitaip sakant, jos gydo visokias ligas. Ir tai ne mūšų pasakytas, bet taip sakoma visokiame daktariškose knygo- se. Puodukas verdančio van- dens ir šaukštukas sutrintų Aukšinių šaknelių, gert po čerktute kelis kartus per dieną, arba plauti sergančias kūno dalis. Svaras Aukšinių šakne- lių kainuoja \$15.00. Perkant mažiau, uncija kainuoja \$1.00.

ALEXANDER'S CO.
414 West Broadway
South Boston 27, Mass.

"DIDIEJĮ" IR "MAZIEJĮ"

Po 1815 m. Vienos kongreso buvo kai kurios didelės valstybės (Rusija, Vokietija) pasiskelbusios "Europos žandarais," o kitos valstybės — jų "tvarkomieji nyktukai." Praėjo 100 metų — kitai virto.

Standie valstybės kitaip pasigrupavusios ir kitaip vadinasi po 2-jo pas. karo: "didieji" ir "mažieji", tuo tarpu kai po 1-jo pas. karo buvo visos valstybės lygios, net ir tos, kurios po to karo atskūrė, kaip Lietuva, Latvija, Estija, Suomija, Lenkija.

Pirmasis pas. karas buvo tautų išsivadavimo ir valstybių atskūrimo rezultatas. O 2-sis pas. karas — priešingai. Ir, ne- daug galvojanč, čia kalta pabliokštaji Vokietija ir T. Rusija su savo konformu, neleidžianti tautoms laisvai apsi- spręsti: lietuviams, latviams,

estams, kareliams (suomių gi- minė), lenkams, gudams (balt- gudžiams), ukrainiečiams, be- sarabams ir daug kitų jų pa- vergtųjų.

Tad iš inercijos, dar iš Jal- tos gėdingosios sutarties laikų, ir susilpde "didieji": T. Rusija, Amerikos Jungtinės Valstybės, Anglija, Prancūzija, Kinija ir "mažieji" — visos kitos valsty- bės.

Ir "didieji" diktuoja jau nuo 1945 m. geg. 7 d. Vokietijos kapituliacijos, o "didiesiems" sa- vo ruožtu iš jų tarpo vis dar tebediktuoja penktasis "di- dysis" — T. Rusija. Nei laikos, nei karo, o T. Rusija vis la- biau laimi savo "nervų karu," dabar "šaltuoju karu" per "ve- to," savo šnipus ir penktąją koloną, likusiems didiesiems ir "mažiesiems" kažkokių for- mulių besigrabant.

V. A. BUDRAITIS
APDRAUDOS AGENTAS
Sąžiningas patarnavimas
8552 102 Street Richmond Hill, N. Y.
Virginia 9-6773

THE HALF SHELL
P. Janus ir G. Shlakis, Sav.
Įvairiausi gėrimai ir valgiai.
ROUTE 27-A, ISLIP, L. I., N. Y.
Bay Shore 2996.

J. KUMPIKO
ELEKTRO MOTORŲ DIRBTUVĖJE
Taisomi elektro motorai, ventiliatoriai, kirpimo bei skutimo mašinos, skalbimo mašinos, dulkių siurbiai ir kitoki dalykai.
GARANTUOTAS IR GREITAS PATARNAVIMAS.
105 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
EVergreen 7-1423

SUTVARKOMI BIZNIO TAKSAI
Mes sutvarkome įvairių rūšių bei jurisdikcinių taksus: federalinius, valstybinius, municipalinius Jungtinių Valsty- bėse ir užsienyje.
Adv. St. P. Zubavičius, kuris turi teisės praktikuoti bet kuriame Jungtinių Amerikos Valstybių teisme, tvarko kny- gas bei rekordus pavieniams biznieriams, partneriams ir korporacijoms.
Patarnavimai atliekami ir laiškais. Be to, daromi asmeni- ši vizitai bet kuriose biznio įstaigose čia ir užsienyje.
Prašoma kreiptis angliškai ar lietuviškai, o aš suteiksiu sąžiningą patarnavimą.
STANLEY P. ZUBAWICZ (Zubavičius)
111 Ainslie Street, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EV. 4-3049

STANDARD FEDERAL SAVINGS and Loan Association of Baltimore City
Metinis dividendas 3%
Kiekvienas indėlis apdraustas federalinės valdžios apdrauda iki \$5000.00.
684 Washington Blvd. Baltimore, 30, Md.

90-JI SUKAKTIS 1860 — 1950
Vėliausias dividendas yra 2% i metus, kredituojamas bertaininiai.
Nuosimtis apskaičiuojamas nuo pirmos dienos kiekvieno mėnesio, pradedant nuo \$25 iki \$7500.
Sutaupos įdėtos prieš sausio 10, balandžio 5, liepos 10 ir spalio 5 neša nuosimtį nu palekamos iki paskutinės metų ketvirtio dienos.
THE Kings County SAVINGS BANK
135 Broadway, prie Bedford Avenur
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave., Brooklyn, N. Y.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

RUSŲ GALVOSENOS BRUOŽAI

(Atkelta iš 4 psl.)

Šiandien sovietiniam rusui būtina reikia kurti ir remti suskilusiuosius "spartakus" (Romos laikais Sicilijos sukilėlių idėjinius palkuonis), o namie be galios spauti milijonus beteisųjų lotų (taip buvo vadinami vergai senovės Graikijoje). Bolševikas visur kitur organizuoja penktąsias kolonas, o pas save tyčia veikia nekaltus nusikaltėlius, kad galėtų gauti gausingesnius ir neišsiamus kadrus katorgali.

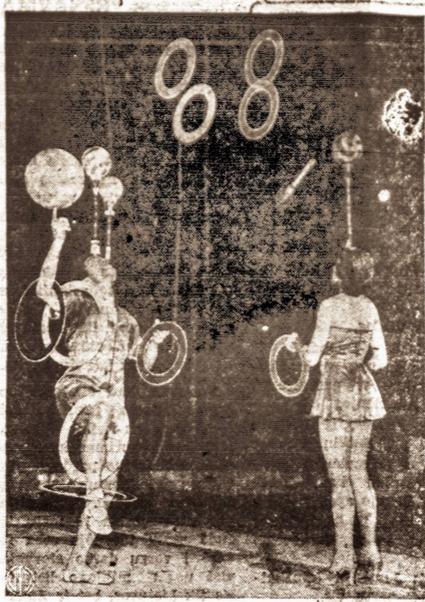
c. VERGŲ DARBAS — KATORGA

Vergas, dirbęs prie savininko, jo namuose dažnai kenčia, bet pastaiko, kad žmoniskai gyvena gero šeiminko namuose. Todėl, sakdami, kad Rusijoje yra vergija, dar tiksliai neapibūdintumėm katorgininkų devyntų procentų visų sovietų gyventojų skaičiaus, t. y. tik 18 milijonų katorgininkų. Jų būklė yra biogėsnė, kaip vergų, nes jų savininkas yra valstybė. Nėra instancijos (įstaigos), kur kreiptis skriaudžiamajam ir nukriaustajam. Jo giminės ir draugai nežino, kur jis yra, o jei ir žinotų, negalėtų jam padėti, nes pagalba yra laikoma nusikalčimu. Ketindami padėti, jie patys iškliūtų į lotų padėtį, — būtų baudžiami ir nubauti. Mes dažnai minime carų Rusijos katorgą, patyrėm jos žiaurumus iš sąvųjų, mums išlikusių pasakojimų. Sugretinkime tai, kas buvo "beteisėje carų Rusijoje" su dabartine bolševikų — išlaisvintųjų ištėjama moderniską (iš Bullit'o) katorga.

Katorgininkų Rusijoje buvo 32,000, leisikime — tik 40. Dabar priverstinai dirbančiųjų T. Rusijoje yra 300 — 400

kartų daugiau. Tada buvo žiauru, bet buvo draudžiama katorgininką užmušti. Dabar ji galima badu numarinti, priverstine darbo norma nukankinti ir pribalgiti. Tuomet katorgininkas buvo žmogus su siela. Dabar jis yra paprastas mėsos gabalas, iškistas kartu su kaulais ir odos maiša, — tinkantis mului, mėšlui arba enkavedistinio sadisto pasilinksminimui.

Egipte stebima šių laikų kelevių didingos piramidės, milžiniški amžini pastatai. Dar didesnį išpūdį paleka po Sfinksu pastatytoji šventykla, smėlio užnešta, paviršiuje bemaž nebeatoma. Didoko kambario didumo akmenų, granito masių pastatas buvo skirtas šventajam juodajam jaučiui Apisui gyventi. Aplink dykumos, smiltynai: niekur arti nesimato medžiagos tokiam pastatui statyti. Ta sunki medžiaga buvo gabenama iš toli, aplyginta, daliai aptašyta, darniai sudėliota. Tikrai paleka didelį išpūdį, kol nepagalvoji. Kiek čia katorgininkų žuvo, bedirdami prie šventyklos statybos ir medžiagos transporto! Egipto valdovo vardas "faraonas" šiaudien nėra pagarbiam minimas: jis teturi tik paniekos reikšmę. Piramidės bei Sfinkso šventykla per amžius stovi išdžiūta, bet idėtasis sunkus, vargingas ir ilgas katorgininkų darbas nuslopino ano mokslo ir meno pasiekimus rezultatus: pastatų geometrinę formą, architektūrą, orientavimą pasaulio šalims. Toji statyba vyko, skaičiuojama, apie 4235 metus prieš Kristaus gimimą, ar apie 2450 metų prieš Kristų. Vien Gizeh piramidžių grupės statybai reikėjo net 30 metų ir jų darbuo-

Pasaulinio garso akrobatai Francis Brunn ir jo sesuo judesiu ir spalvų derinyje rodo savo naujausius programos numerius. Tai tikra "valvorykštė" scenoje.

se dirbo ir mirė bent 100,000 vergų. Bolševikai vadina anuos laikus "tamsiąja žmonijos istorijos gadyne". Dabar ir patys nori nustebinti palkuonis savo pastatais, milžiniškais kanalais, užtvankomis. Kur anų faraonų galybė? Sic transit gloria mundi! — taip praeina pasaulio šlovė! Faraonų mumijos nugabentos į muziejus. Kur atsiras Lenino, Stalino ir kitų panašių?

Taip sakome, nes iš tiesų dabar SSSR gyvena žiauriausių faraonų gadyne. Miršta kaip musės taigos ir ledynų tundrose katorgininkai, kurių amerikietis Welles skelbia esant nuo 3 iki 15 milijonų, o kiti rimti tyrinėtojai sako ten vergų esant tarp 30 ir 40 milijonų. Ir tie vergų vergai paleka gal tikrai išpūdingų savo galdynė paminklų — kanalų, tvirtovių, iškertamų miškų, perkasamų upių, požemių gyvenimų ir ilgiausių urvų ir kitų pastatų.

Valstybinei priešpaudos mašinai išbėgėjus, išsiūzus, "genialiems sumanytiams" gimstant, sovietai suvarė visą maščiančią visuomenę, šviesuomenę ir liaudį į vieną prisilietų katorgininkų masę, nors atstumų ir suskaldytą, bet vis tiek vienodai vienodą konglomeratą, — driskių anarchiją. Kompartija panoro iš griuvėsių pradėti statybą, kurti naują pasaulį, bet atnaujino faraonų Babelio laikus. Pasiturintis, organizuotas ir kultūringas žmonių kolektyvas pasipriešintų tokiems eksperimentams — žiauresniems, negu "vivisekcija", gyvų gyvių (gyvulių) kankinimas. Tas pasipriešinimas būtų kilūtimi revoliucijai plėsti, ją tempti, tartum voratinklį per žemynus. Šiai kliūčiai pašalinti yra pravartu ir prasminga Europą paversti griuvėsiais. Europos sumukdinimas yra daug žadantis kompartijai darbas. Lengviau nauja pastatyti, negu sena taisyti, — mano Krem-

Margi laiškeliai iš Australijos

(Atkelta iš 3 psl.)

cigaretėmis ir visokiomis sėklomis, kurios čia draudžiama įsivežti. Prie bagažo išdavimo syki buvo toks įvykis: Vokietijos gyvendamas tremtinys, prisiklausęs visokių pasakų apie Australiją, girdėjo, jog čia nesą bulvių. Tai, išvykdamas iš Vokietijos, prisipylė didžiulę dėžę bulvių, gerai supakavo ir pasiuntė bagažą į Australiją. Kai jau jam reikėjo atsiimti bagažą, tai jis visas dėžes paėmė, o tą su bulvėmis paliko. Pastebėjęs tai, bagažo pareigūnas susigražino šį emigrantą, pareikšdamas, kad jis pamiršęs dar vieną dėžę. Tačiau šis pareiškė, kad ši dėžė ne jo. Pareigūnui tuoj krito įtarimas. Jis pasikvietė muitinės pareigūną, kuris patikrino emigranto asmens dokumentus ir dėžės adresą ir konstatavęs, kad dėžė priklauso tikrai jam, jo akivaizdoje atidarė dėžę, tikėdamasis ten rasti pripakuotą amerikietinių cigarečių ar kitų kontrabandinčių prekių.

Deja, atplėšus dėžę buvo rasta tik ilgas diegus išleidusios ir apipuvusios bulvės...

Pirmosiomis dienomis visi aprūpinami dokumentais laikinai gyventi Australijoje ir ipareigojamais 24 mėn. dirbti, kur valdžia skirs.

Po to prasideda taip vadinamieji "australizacijos ir anglų kalbos kursai", kurie anksčiau trukdavo 3-5 savaites, gi dabar jau po savaitės pradeda skirstyti į darbus.

J. P. Kedys

liaus galvočiai. Tokia ir yra sovietų nuomonė.

Is kur imti vergų? Negausingos buržuazijos ir diduomenės atsargos vėkliai išsibaigė. Atėjo į taiką pertvarkytas baudžiamasis statusas T. Rusijoje. Jis sovietuose yra savotiškas. Jis įgalina "teisėtai" pavergti žmogų dešimčiai metų sunkiesiems darbams, kai žmogus tik ima kalbėti su kitataučiu. Nesvarbu apie ką kalbasi. Pats faktas jau yra nusikalčimas (paragrafas 58-10). Pereina be leidimo sieną į SSSR — 3 metai katorgos. Man teko 3 dienas būti su 19 prancūzų karių, pabėgusių iš vokiečių nelaisvės į Rusiją. 8 iš jų buvo komunistai. Bėgo pas savuosius ir... pateko 3 metams į kalėjimą. Jie tikrai buvo parblokšti, matydami tokią savotišką laisvę. "Ja drugoj takoj strany ne žnauju, — as kito tokio krašto nežinau, kur tiek laisvai žmogus asuotu, — sako kompartijos kūrybos daina. Kalėjimas tam, kas bandytų tos dainos žodžius taikinti praktikoje, kuris pamėgintų tikrai laisvai šiandien Rusijoje pakvėpuoti, paaisuoti pagal tos jų dainos žodžius.

Baudžiamasis jų statusas kartu su administratyviniais (beteisimais) ištrėtimais dešimtmečiams pagal reikala papildo vergų atsargas. Bet reikalavimai auga, o gyventojai prisitaikė: negalima kalbėti su svetimu — nekalbėsiu. Draudžiama siena pereiti — neišiu. Pavojinga į užsienį rašyti — nerasyšiu, ir t.t. Krašte 98% ūkių pasidarė kolchozais (kolūklais, bendrukliais — bendradėgiai, pig. lietuvių priežodis: bendras arklys visados liegas!) tinas — ištrėmtas. Kuliaki raskalacenyje — buožės nusavinti, sumaitinti, o vergų reikia ir reikia.

Redakcijos prierašas: Čia dar neviskas, bet tiek gavome. Pats autorius ketina tai papildyti ir net kitomis kalbomis išspausdinti.

STONY BROOK LODGE REZORTAS

Vedėja PR. LAPIENE

Vasarotojas čia ras viską — medžių paukšmę, jūrą, sotų ir sveiką valgi ir malonią lietuvišką aplinką.

KAINOS PRIEINAMOS
Tel. Stony Brook-586

Kambarius patartina užsisakyti iš anksto. Prašome rašyti: MRS. PR. LAPĖ, STONY BROOK, LONG ISLAND, N. Y.

HELENA'S BEAUTY STUDIO

(Lietuvaitė, Lic. Hair Stylist)

Exclusive Prescription Permanents

136-08 Roosevelt Ave. Flushing, N. Y.
Tel.: FL 9-9487

KINGSLAND INN

Al. J. Grunskis, Sav.

Išvairūs svaiginamieji gėrimai.

Sviežias maistas pietums ir kitokiams užkandžiams.
Salė susirinkimams ir šiaip pobūviams
Televizija.

148 Kingsland Ave. Brooklyn 22, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8918.

A. Povilansko Baras ir Restoranas

SALE ŠEIMYNNINEMS PRAMOGOMS

158 GRAND STREET

Tel. EVergreen 4-9737

BROOKLYN, N. Y.

B. J. SCHEGAUS

REAL ESTATE & INSURANCE AGENTAS

Seniausia lietuviška nekilojamo turto

ir draudimo įstaiga Brooklyne

Visada visiems sąžiningai pataraujama.

195 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 7-1241.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 Bedford Avenue,

Brooklyn, N. Y..

KOPLYCIA LAIDOTUVEMS

Telefonas, EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKASKAS)

123 Metropolitan Avenue,

Brooklyn, N. Y.

Tel. EVergreen 7-4335

Koplyčia Laidotuvėms.

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS,

ALB. BALTRONAS-BALTON,

Direktorius

Reikalų Vedėjas

660 GRAND STREET,

BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

NOTARY PUBLIC

Eastate of A. J. VALANTIEJUS

V. R. VALANTIEJUS, Mgr.

GENERAL INSURANCE AGENT

54-41 — 72nd Street,

Maspeth, L. I., N. Y.

NOTARY PUBLIC.

Tel. NEWton 9-4464

F. W. SHALINS

(SALINSKAS)

LAISNIUOTAS GRABORIUS

84-02 Jamaica Avenue,

Woodhaven, N. Y.

Tel. Virginia 7-4499

Koplyčia Laidotuvėms

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius

Telefonas, STagg 2-4409

Koplyčia Laidotuvėms

NOTARY PUBLIC

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

Nėra gražesnės ir malonesnės atostogoms praleisti vietos, kaip

MENDERIŲ FARMA

Ona Menderienė, šeiminkė. Kas kartą yra buvęs Menderių ūkyje, apsuptame žaliuojančių kalnų vainiku, tas visada norės čia sugrįžti.

Nėra kitos tokios vasarvietės, kur būtų toks geras maistas, kaip pas Menderius.

KAMBARIUS REZERVUOKITE IS ANKSTO.

Mender's Farm

Box 51, White Sulphur Springs, N. Y., tel. Liberty 520 M 2.

A. NOVITZKIE

BARAS RESTORANAS SALĖ

Salė pramogoms vestuvėms ir susirinkimams

59-63 56th RD., MASPETH, L. I., N. Y.

Telefonas DA 6-7460

EDDY'S BAR & GRILL

EDWARDAS PAVILONIS, Sav.

Naujai išdekoruotas restoranas ir salė.

Išvairūs gėrimai, šviežias maistas

LIETUVIŠKA NUOTAIKA

459 GRAND ST., BROOKLYN 11, N. Y.

Tel.: EV. 4-8698

PHILIP BENDER

AVALINĖS KRAUTUVĖ

Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams.

Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.

245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Telefonas: EV. 7-2043

M. STRIKOLIS

MAISTO KRAUTUVĖ

253 1/2 E. MAIN STREET

Amsterdam, N. Y.

Tel. 1596

MAISTO KRAUTUVĖ

J. Jokubauskas, Sav.

291 Maujer St.

Brooklyn, N. Y.

EV 4-9579

Louis Restaurant

L. ALEKŠIUS, Sav.

Alus - Vynas - Degtanė

Pusryčiai, pietūs ir vakarienė

Pirmos rūšies maistas

44 Hudson Avenue

Ma 5-9108 Brooklyn, N. Y.

BAR and GRILL

JOSEPH BALTAITIS, Sav.

Šviežias maistas, išvairūs gėrimai

518 Grand St. Brooklyn, N. Y.

EVergreen 4-9407

GEORGE F. RACHUN

Restoranas, baras ir salė

Geri gėrimai ir šilti valgiai.

MORGAN AVE. ir HARRISON PLACE,

BROOKLYN, N. Y.

Tel. HY 7-9758

SCHOLES BAKING, Inc.

LIETUVIŠKA DUONA—GERIAUSIA DUONA

V. LUKAS, vedėjas

Mes kepame visokias duonas

ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokiems iškilimams. Visus užsakymus mes išpildome kogeriausiais.

532 Grand St. Brooklyn, N. Y.

Tel. EVergreen 4-8802

J. M. BUYAUSKAS

Laidotuvių Direktorius

Naujai pastatyta name moderniskai įrengta koplyčia.

Patarnauja ir ūtims New Jersey miestams.

24 Davis Ave. Kearny, N. J.

Tel.: Kearny 2-2588

MERIDEN MONUMENTAL WORKS

STATOME PAMINKLUS KAPINĖSE

JOHN MCGINNIS, Sav.

65-39 Grand Avenue, Maspeth, N. Y.

Prie M. Olivet Kapinių arba

Fresh Meadow Rd. ir N. Hempstead Turnpike

Flushing, N. Y.

Prie St. Mary's Kapinių

Telefonai DAVenport 6-0750 Flushing 7-9248

New Yorkas ir Apylinkė

Das mus

Simanskas ir Mitchell, lie-
tuviai prekybininkai, Brookly-
ne, 483 Grand St., atidarė
maisto krautuvejį, ją pavadinę
"Maistas" vardu.

Aldona Kundrotaitė-Echaniz,
ilgesnį laiką praleidusi New
Yorko apylinkėse, su čia gi-
musia dukrele, šios savaitės
pradžioje išskrido atgal į Ca-
racas, Venezuelą.

Vyt. Labanauskas, pasibal-
gus mokslo metams, gavo 2
mėn. atostogų. Ta proga lan-
kėsi New York'e ir ketina ap-
lankyti ir kitur esančius savo
bičiulius.

Bronė Glemžienė, kviečiama
atsiliepti šiuo adresu: 325 E.
8th Street, Brooklyn, N. Y.

Petras Juknys, mūsų bendra-
darbis, atsisveičio Petrinės,
su žmona išvyko atostogų į
Long Island.

Pranė Lapienė, prasidėjus
vasarą sezonui, vis dau-
giau susilaukia svečių iš mies-
to. Pereitą savaitę ją aplankė
kap. Vyt. Labanauskas su O.
Valaitiene ir B. Darlys.

Juozas Ginkus, New Yorko
Lietuvių Tarybos pirmininkas,
ir Danielius Averka, NYLT
sekretorius, prisijungė čeki-
sumoje \$500 BALF'ui rašo:
"Linkime, kad neliktų nė vie-
no lietuvio, kuris nesuprastų
Lietuvos žmonių gelbėjimo
svarbos."

Dr. V. Ingelevičius, tremty-
je ilgą laiką dirbęs ir vadov-
vęs Lietuvos Raudonajam
Kryžiui, lankėsi Vienybėje ir
ta proga užsimokėjo prenu-
meratą.

Marija Šaulienė, kuri trem-
tyje buvo suorganizavusi ir
vadovavo lietuviškų juostų au-
dimo kursams, ir Brooklyne
rudeniop tokius kursus ketina
atidaryti.

Emilija Gruntmanaitė, neseniai
atvykusi iš Vokietijos,
mūsų bendradarbiu K. Pače-
sos padėdama, susirado darbo
O. Menderienės vasarvietėje.

Antano Kauno ir J. Vilučio,
neseniai įsteigtoji maisto pro-
duktų krautuvejį yra 1936 Put-
nam Ave., Brooklyne.

Inž. J. Baltus su žmona ato-
stogauja Pr. Lapienės vasar-
vietoje, Stony Brooks, L. I.

PRIRAŠĖ 400 NAUJŲ NARIŲ

BALF valdybos pavestas gen.
Jonas Cernius balandžio — ge-
gužės mėnesiais aplankė BALF
skyrius Chicagos mieste ir
apylinkėse. Iš viso jis buvo
nuykęs 21 vietą, pagelbėjo
keletą skyrių atgaivinti, talti-
ninkavo istelgiant naują sky-
rių Kewanee, Ill. Veik visur
jis rado pritarimą mūsų tau-
tiečių gelbėjimo darbui ir prie
BALF organizacijos prisirašė
400 naujų narių.

Savo kelionės metu jis su-
silaukė rimtos pagalbos ir su-
pratimo jo vykdomai misijai.

PAGERBĖ KIVITUS

Joninių išvakarėse būrelis
Brooklyno — New Yorko jau-
nuolių suruošė bendrą vakar-
ienę pagerbti savo gerada-
riams Juozui Kivitai ir jo
žmonai Antanetai, kurie gy-
vena Maspeth savo namuose.
Kivitos sudarė garantijas
atvykti į šį kraštą daugiau
negu dvylikai asmenų ir šiemis
atvykus, padėjo čia įsikurti.
Vakariene metu rengėjai
dėkojo Kivitoms už pagalbą.

Visiems a.a. dr. K. Gri-
niaus šeimai užuojautą
pareiškusiems ir didžiojo
skausmo valandą prie ar-
timųjų liūdesio prisidėjusi-
siems nuoširdžią padėką
reiškia

Kristina Griniene
su sūnumi Liutu
Plk. K. Grihius
su šeima

JAU GALIMA UŽSISAKYTI BILJETŲ ČIURLIONIO ANSAMBLIO KONCERTAMS

M. K. Čiurlionio vardo meno ansamblio koncertai, kurių
pirmasis įvyksta rugsėjo 30 d. Philadelphiajioje Academy of
Music salėje ir antrasis New Yorko Carnegie Hall, spalio 1 d.,
jau pradėti skelbti. Gražūs didžiuliai plakatai, kuriuos pie-
šė daif. Pov. Osmolskis, pakabinti prie šių salių, jau prane-
žia muziką mėgstančiai visuomenei apie įvyksiančius kon-
certus.

New York'e tuo tarpu koncerto bilietų galima užsisakyti
koncertų agentūroje WCB Artists and Concert Management,
Galvin Building, Room 210 — 236 W. 55th St., New York.
Bilietų kainos (įskaitant federal tax 20%): \$ 3,60, 2,40, 1,80,
1,20 ir 0,90.

Vėliau bilietų bus galima įsigyti New Yorko ir Brookly-
no lietuviškosiose įstaigose ir Carnegie Hall Box Office.
Philadelphiajios Academy of Music koncerto bilietai bus
atspausti kitą savaitę. Jų iš anksto galima užsisakyti Liberty
Savings and Loan Banke — 204 N. Broad St., Philadelphia, Pa.

VYKDYKIME EMIGRACIJĄ IKI PABAIGOS

1950 m. liepos 1 d. laivu "S.
S. General Black" atvyko į
New Yorko uostą 20,000-asis
lietuvis tremtinys pagal DP
akta.

Šia reta proga reiškia širdingiausia padėką visiems
Amerikos lietuviams, kurie at-
siliepė į BALF kvietimus ir vi-
sokiąs būdais talkininkavo
mūsų tautiečių tremtinių gel-
bėjimo darbe. Atvykimas 20,
000 naujų lietuvių į šį kraštą
per pusanturį metų yra milži-
niškas darbas, kurį įvykdė
reikalinga buvo visų lietuvių
talkos. Klekvienu reikėjo pa-
rūpinti ne tik reikalingas ga-
rantijas ir dokumentus, bet
atvažiavusius sutikti, nukreip-
ti į jų apsigyvenimo vietas, ap-
gyvendinti, pagelbėti įsikurti,
surandant darbą ir butą.

Šiandien mes galime pasi-
džiaugti nuveiktu darbu ir
dar daugiau įtempti pastan-
gas, kad įvykdytume lietuvių
imigraciją iki galo. Mūsų jė-
gos padidėjo. Todėl suburto-
mės ir vieningomis jėgomis
teskime ir toliau mūsų brolių
ir sesių gelbėjimą.

BALF Seimas, susirinkęs
1948 m. spalio 15 — 18 dd.,
Chicagoje, vienbalsiai priėmė
BALF pirminio kan. J. B.
Končiaus pranešimą, kuriame
jis numatė atvežti į Jungti-
nes Amerikos Valstybes 25,000
lietuvių. Šis tikslas jau nebe-
toli. Deja, tenka pripažinti,
kad, artėjant prie pabaigos,
sunkėja ir darbas. Imigracija
buvo vykdoma atrankos keliu.
Mažiausias įtarimas dėl neįve-
kamos ar kitų priežasčių su-
trūkydavo vizų išdavimą. Da-
bar mes turime daugiau ne-
gu pradžioje supainiotų byių.
Tenka ne tik vesti platų su-
sirašinėjimą, bet nuolat kla-
benti įvairių įstaigų duris,
norint pagelbėti mūsų tautie-
čiams. Mes džiaugiamės, kad
pavyksta ištraukti nors vieną

DU MŪSŲ AKTORIAI
IŠVYKSTA Į CHICAGĄ

Patirta, kad Brooklyne gy-
venantieji Lietuvos teatro dra-
mos aktoriai Ant. Skėma ir
Kazys Gandrimas netrukus
ketina išvykti apsigyventi Chi-
cagoje.

Ant. Skėma, kuris neseniai
lankėsi Toronte savo dramos
veikalo "Zivilės" premjeroje,
dabar yra parašęs dar vieną
dramos veikalo. Be to, jis šiuo
metu laisvalaikį vadovauja
ir dramų studijai.

Kazys Gandrimas, tik ką
atvykęs iš tremties, dramos
aktoriaus Vitalio Zukausko
garantija, Brooklyne, jau bu-
vo įsijungęs į meno darbą ir
pasirėšęs kaip puikus radi-
jo aktorius.

Kaip atrodo, Chicago iš
Brooklyno gauna jau kelintą
iš eilės menininką. Pernai
rudnį iš čia išvyko Gasparas
Velička, o dabar štai, vėl ne-
tenkama dviejų gabių dramos
aktorių.

BROADWAY FOOD SHOPPE
Kafeteria ir restoranas
FRANK IROLA, sav.
Gamina ir pristato maistą
vestuvėms ir kitokioms
pramogoms
139 BROADWAY,
Brooklyn, N. Y.
Tel. EV. 4-9050

KONCIAUS BICIŲ ŪKYJE
galite gauti tikro liepų žiedų me-
dus. Didelė 5 svarų stiklinė už
2 dolerius. Kreipkitės:
L. KONCIAUS,
No. Abington, Mass.

DeKALB TAVERN
VYNAS, LIKERIAI, ALUS
A. SINUS, sav.
352 Onderdonk Avenue
Brooklyn, N. Y.

Davenport 6-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 Grand Avenue
Maspeth, N. Y.

ANT. J. WESLAN
(Vizlanskas)
6 Court St., Brooklyn, N.Y.
Tel. MAIn 5-1260

IEŠKOMI

Ablozevičiūtė Domicėlė Ka-
rollina, iš Kaimiško km., Pa-
nevėžio aps.

Andriejauskienė - Mikalaus-
kaitė, iš Barstyčių par.,
Beinorienė - Budvytaitė,
Emilija,

Buteikis Vladas,
Butkuvienė - Duobaitė, iš
Ilguvos, Sakių ap., prašo atsi-
lipti gimines ir pažįstamus,
esančius Amerikoje.

Dirvelis Pranas, iš Kidulių
vl., Sakių ap., Sutkių km.,
Piravičius (Piravičius) Sta-
sys, iš Peštvenų km., Sere-
džiaus vl., Kauno aps.,

Giše Jonas, iš Sermukšnių
km., Pūsaloto vl., Panevėžio
ap.,

Grigaitis Jurgis, iš Gutkal-
mio km., Kybartų vis.,

Gudžinskaitė - Sviderskienė
Stasė, iš Paberžių km., Survi-
liško vl., Kėdainių ap., vyras
Sviderskis Mykolas ir dukte-
rys Regina ir Valė,

Gurevičius Andrius ir Jur-
gis, iš Senobudžio km., Lūba-
vo vis., Marijampolės aps., sū-
nūs Miko,

Ivanauskas Jonas, iš Pieve-
lių km., Rumiškų vl., Kauno
ap., sūnus Izidorius,
Jagminaitė Vincenta, iš Er-
žvilko, Tauragės aps.,

Jakimėkas Jonas, iš Sakių
km., Pajevonio vl., Vilkaviškio
ap. (sajau buvęs Kaupiškų vl.),

Kačerauskis Euzebijaus ir
Lucejos giminės prašomi at-
siliepti.

Kalvaitytė - Valuckienė An-
tanina ir sūnus Jonas bei duk-
tė Marcelė, našlė ir vaikai
Juozas Valucko,

Kavsevič (Kuosaitis) Petras,
iš Griebčių km., Kybartų val.,
Vilkaviškio apskr.

Kontovstas Bronislovas, nuo
Kėdainių,

Krolius Anė, Ema, Fricas,
Liudvikas ir Morta, iš Penti-
škų km., Sakių aps.,

Kropas Ignas, Kazimieras ir
Petras ir Kropaitė - Nyvins-
kienė Elzbieta, nuo Kėdainių,
Levinskis Juozas, gyv. Aly-
taus apskr.

Lokuševičiūtė Anusė, iš Rut-
galių km., Vievržėnų par.,
Kretingos aps.,

Lukoševičius Vincentas, kil-
ęs iš Tauragės apskr., išvy-
kęs iš Razmų km., Telsių
apskr.

Makutėnas Juozas, iš Vabo-
lių km., Kamajų vl., Rokiškio
ap., ir sesuo Urbonienė Ursulė,
Masteika, iš Juodaicų par.,
Ariogalos vis.,

Mičiulis Juozas, iš Keturva-
lakių, Vilkaviškio aps.,
Milkaitienė - Paukštytė
Ona ir jos sesuo Vilkauskienė
Marcelė,

Padagas Pranas,
Pabirzė Bernardas, iš Rum-
šiškių, Kauno aps.,
Pautienis Juozas ir Kazi-
mieras, iš Sausininkų km.,
Bartininkų val., Vilkaviškio
aktorių.

Pelanis (ar Pelanias) Jonas,
iš Krikščių km., Biržų val.
Pelanytė Elzbieta, iš Krikš-
čių km., Biržų val.

Pilivaičiūnė - Vaškevičiūtė
Anielė, ir Vaškevičius (ar Vaš-
kys) Konstantinas, abu iš Gi-
neitų km., Kėdainių aps.,

Pranaitytės Rozalija ir jos
sesuo, iš Seredžiaus vl., Kau-
no ap.

Sulc Vincentas, sūnus Jur-
gio ir Kazės, kilęs nuo Kėdai-
nių,

Staliūnas Vladas,
Tatoris Martynas, iš Staky-
rių km., Biržų val.

Teresevičius, iš Kybartų val.,
Vilkaviškio apskr.

Urbonas Antanas, iš Zvirblių
km., Ramygalos val., Panevė-
žio aps.,

Urbonas Rapolas ir Urbo-
naitė Pranusė, iš Zvirblių km.,
Ramygalos vis., Panevėžio ap.,
Urbonienė - Makutėnaitė
Ursulė ir brolis Makutėnas
Juozas, iš Vabolių km., Kama-
jų vis., Rokiškio aps.,

Ieškomeji arba apie juos
žinantieji maoniai kviečiami
atsiliepti šiuo adresu:
Consulate General of Lithu-
ania, 41 West 82nd Street,
New York 24, N. Y.

"BESARMAČIAI, KAM SUGADINOT PIKNIKĄ!.."

Liepos 2 karšta diena. Kas
gali, važiuoja į užmiestius,
pajūri, parkus, kad pakvėpuo-
tų grynu oru. Skubu ir aš į
užmiestį, kad atskėpėčiau po
savaitės darbą. Beinant pro
Klasciaus parką, mano dėme-
sį patraukia neįprastas vaiz-
das. Prie parko vartų stovi
keletas policininkų, o aplink
vaikščioja vyrai moterys su
plakatais, anglių kalba užrašy-
tais: "Išvarkyte raudonąsias
žiurkes, kurios griaužia de-
mokratijos pamatus", "Mes
esame lietuviai DP komuniz-
mo aukos", "Komunistai išva-
rė mūsų tėvus į Sibirą" ir tt.

Pasirodo, kad čia pikietuo-
jamas Laisvės piknikas. Pri-
ėjęs jaunuolis įteikia informaci-
cinį lapelį, kuriame kviečiama
pikietuoti ir tuo parodyti pro-
tesą prieš komunistų žmog-
žudikus darbus. Komunistai
per pastaruosius 10 metų iš-
žudė mūsų tėvynėje arba iš-
varė į vergų darbo stovyklas
virš pusės milijono lietuvių.
Ne tik Lietuvos, bet ir Ameri-
kos priesiai yra komunistai.
Juk šiandien Amerika jau ko-
voja su išveržusiomis į Korė-
ją komunistų gaujomis.

Nutariau nevažiuoti į už-
miestį, bet pasižiūrėti tų lais-
vininkų, tų apakusių lietuvių,
kurie, prisiklausę maskolių
propagandos, nepajėgia at-
skirti tiesos nuo melo, tapo
savo tautos išgamomis ir iš-
tikimai tarnauja tautų žudikui
Stalinui.

Po pirmos valandos prade-
da pasirodyti pikniko svečiai.
Atvažiuoja jie mašinomis. Bet
pikietuotojų plakatą juos ne-
maoniai nustebina. Tad kiti,
davę gazo savo mašinai, nu-
važiuoja tolyn. Kiti sustoja
atokiau nuo vartų, išlipa iš
mašinų, dailosi, jaučiasi ne-
jaukliai, tariasi tarpusavyje. Ryž-
tingesnieji ima savo maisto
ryšulius ir eina į sodą. Kiti
dar svyruoja, galų gale sėda į
mašinas ir išvažiuoja.

Įdomu stebėti laisvininkų
veidus. Vieni, nuleidę akis ir
panėrę galvas, dimblina tiesiai
pro vartus, nes bijo, kad pi-
kietuotojai jų nenufotogra-
fuotų. Kiti įtūžusiai yeldais
eina pro pikietuotojus. Jauti,
jei čia nebūtų policininkų, tai
jie mielai paleistų kumščius į
dabar ar net pelius, kaip jų
vardas Clevelandas. Viena mo-
terėlė įtūžimo priepuoliu taip
pradėjo nenazūriškais žo-
džiais koltoti pikietuotojus, jog
teko priminti, kad tokias se-

nal material nederėtų jauni-
mo tarpe vartoti tokius "dai-
lius žodžius".

Štai, atvažiuoja automobi-
lis. Išlipo kelios moterys ir
vyras. Viena senesnio amžiaus
moteris prieina prie vieno pi-
kietuotojo ir klausia, kodėl
tuos plakatus nešioja. Jauno-
lis paaiškina plačiau, kad pi-
kietuoja komunistus. "Ar tai
čia komunistų piknikas? Aš
nežinojau. Jei taip, tai važiuo-
ju namo!" Gražiausia buvo,
kai viena moteris, sužinojusi,
jog čia linksminasi komuni-
stai, įėjo į sodą ir išsivedė sa-
vo vyrą ir kelias drauges. Į-
ėjęs vyras atsisuko į sode esan-
čius ir angliškai pradėjo keik-
ti komunistus ir spleudyti ant
jų.

Sode susirinkusių nuotaika
blogo. Nėra smagumo, judru-
mo. Daugelis atėina prie var-
tų ir žiūri į pikietuotojus, skat-
to plakatų užrašus. Kiti pro
restorano langus iš tolo spok-
si ir kažką rodo vieni kitiems.
Gal plakatų užrašai ne vie-
nam padidino sąžinę ir jam
darosi neįauku, kad jis ran-
dosi elisėse tų, kurie griauja
Lietuvą ir žudo jos žmones,
kurie kasa Amerikos pamatus.
Jie bando užmegzti kalbą ir
aiškina: "Ir kam jūs prieš
mus? Ar negalėtume gražiai
gyventi. Ko jūs norite nuo mū-
sų?" — Kol jūs bernaustit Sta-
linui ir jo pakalkams, tol su
jumis nebus kalbos. Išėjkit,
prisidėkit prie pikieto, tai bū-
sit tikri lietuviai, o ne išga-
mos, — atsakė pikietuotojas.

Besarmačiai, jūs besar-
mačiai, kam jūs sugadinot
tokį gražų pikniką, — prisipa-
žįsta viena bimbinkė. Jos
pastaba sukėlė juoką. Tikrai
sugadintas piknikas. Kadai-
sė į tokį pikniką suvažiuodavo
daugybė žmonių, o šiandien
jis apytūstis. Ir atvykęs Bim-
ba negali savo pasekėjų nuo-
taikos pakelti. Ir jo veidas
prisilėgta, nes jaudia, kad ne-
lįgal jam teks muikinti žmo-
nes, nes Korėjos įvykiai daug
kam atidarė akis. Matome,
kaip iš sodo mažomis grupė-
mis išėina namo. Juos pikie-
tuotojai palydi plojimais.

Kai viena bimbinkė pa-
klausė, kodėl DP negrįžta.
"Laisvon" Lietuvon, tai šis pa-
klausė, kodėl ji nevažiuojanti
ten, juk dabar Lietuva valdo-
ma jos mylimo Stalino. Tuomet
ši atsakė, kaip ji galinti
važiuoti, kad ji turinti tris
teko priminti, kad tokias se-

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6th Street
VALANDOS:
8—10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Tel. EVergreen 8-9229

DR. BLADAS K. VENCIVS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS:
9—12 ryte
2—9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. Ofiso STagg 2-0706
Namų — Jamaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street
VALANDOS:
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

PARDUODAMAS restoranas ir
baras su dviejų aukštų namu,
turinčiu 8 mebliuotus kamba-
rius ir butus dviem šeimoms.
4 kambariai ir vienas butas
gali būti laisvi. Visi modernūs
įtaisymai: automatiška alle-
jaus šiluma, šaldytuvas alui
ir tt. Biznis nuo 1933 m.
Kreiptis: W. Ambrose, 406 S.
3rd St. (Union Ave. kampas),
Brooklyn, N. Y.

**VYSNAUSKO DRABUŽIŲ
SIUVYKLAI**, 684 Park Ave.,
Brooklyne, reikalingi moteris-
kų drabužių siuvėjai prie elek-
trinų mašinų. Kreiptis tie-
slog į siuvyklą darbo valando-
mis nuo 8 iki 6 val. arba
skambinti telefonu EV 4-4261.

Mičiulio RŪBŲ KRAUTUVĖJE...

Jūs galite gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kai-
nomis, negu bet kurioje New Yorko krautuvejėje.

*Bet, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto
procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių
pasirinkimą. Nueikite persitikrinti!*

E. P. MITCHELL CO.
Manufactures of
FINE CLOTHES FOR MAN
1245 BROADWAY BROOKLYN 21, N. Y.
GL 5-2246

(Green Ave. kampas, pirmam aukšte, vienas blokas nuo
Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).

